

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԻՄԱՍ. ԷՐԹԷՍԻ ԿԻՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Յ

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Թեպիսի Տաիր Պազը Սիւաղարա Ճեպայ.	3. 4. 4.	233
Բիւնդերին Զօնուզարը Վաթիգ Օրունուն.	3. 4. 4.	235
Նե՞ Էքսէլի	3. 4. 4.	236
Ահպալը Հազրեհ		
Իրաշիս Վե Պէրուք Հասիսէսի		238
Իրանսա Ինկիլիգ Մեպէյի		238
Փոթեքսան Բիլիսէյերին Իրքիմասը		239
Բեռնիւրճիլերին Կրեյի		239

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Վալիսէյերեհ, Պուրասա Պիր Զօնուգ Վար	ՄԻՍԻՍ Մ. Ս. ՏԱՏ.	240
Բեյ Մեքթեպերի իլե Եհնր Մեքթեպերի	ԷԼԻՇԱ ԷՅ. ՐՈՒՊԵԱՆ.	242
«Էօրնէկ Աշընլար»	ՆԱԶԱՐ ԷՅ. Յ. ՄԷՐՏԽԱՆԵԱՆ	244

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀՍՅԱԹ

Դաւլաւը Պուրասա Դօրնալ	ՄԱՐԿՈՍ	247
Իլլի Վե Կեհնէր		248
Թարիսիսէ Էն Պեյիլի Զաքար		249

ՄԷԲԹՈՒՊԼԱՐ

Էյերեհ Մեքթեպի	Կ. Յ. ԳՈՒՆՏԱԳՃԵԱՆ	249
Պիր Թասնի	Ս. Շ. Մ.	251

ԲԻԼԻՍԷԼԷՐՏԷՆ

Ճիլիսէսէն	ՆԷՃԻՊ Յ. ԱՐՕԵԱՆ	251
---------------------	-----------------	-----

ՍՕՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

.		252
-----------	--	-----

ՆՈՒՍԻԷՍԻ 30 ՓԱՐԱ

Տ Է Ր Ի Ս Ա Ս Է Յ

Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ. ՄԱԹՊԱԱՄԷ

«رهنا» ارمی الحروف ترکیه هفتلق غزته در صاحب امتیاز و مدیر مسؤلی اوحانس کبروریان

ԲԱԶՆԻԻՄԱ

Սահիպի իմթիյազ վե միւսիրի մեսուրը

3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՇԵՐՍԻԹ. — Պիր սէնէլիք ապօնէ պէտէլի Մէմալիքի Օսմանիյէ իչիւն իքի մէհի-
-իւէ վէ մէմալիքի էճնէպիյէ իչիւն 2 սուլար, հախօտ 8 չիլին, հախօտ 10 ֆրանգ տըր:
Պիր նուսիւէսի իւչ մէթալիք տիր:

ԻԼԱՆԼԱՐ ժուվաֆըզ ֆիյաթլա գապուլ օլունուր:

ԱՏՐԷՍ. — Պիլ ճիւմլէ ժուխապէրաթըն աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիւմէսի լազըմ տըր:

در سعادت. آمریقان خاند

Rev. H. K. Krikorian

ՎԵՐ. 3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Bible House,

ՊԱՅՊԼ ՇԱՌԻՍ

Constantinople

ՏԵՐԻՍԱԱՏԷԹ

TURKEY

“ԲԱԶՆԻԻՄԱ” ՆԸՆ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

1. Բահնիւնանըն Ամէրգատա հալընըզ մէսուլ աճէնթի Նիւ Եօրգատա Messrs. S. Telfeyan et Co. (114 Fifth Ave. New York City.) տըրլար: Պիլճիւմլէ սըփարըչլար վէ ապօնէ պէտէլիքի միւմալիյէ՝ էֆէնտիյէրէ կէօնտէրիլիւսէ սէրհալ պիզէ եէթիլի:

2. Թիւրքիատա պիզէ սօղրուտան սըփարըչ վէրէնլէր պէտէլիսի փօսթա փուլու (պաչգա նէվ փուլ կէօնտէրիլմէսին) հա տա մանսա փօսթ թարիգիյէ կէօնտէրէպիլիլիլէր:

3. Բահնիւնանըն պիրինճի վէ իքինճի նօմէրօլարը աիւքէնմիլ օլտուզունտան մէզքիւր նօմէրօլարտան նէ գատար էլէ կէչիրէպիլիլիլէրսէ պիզէ կէօնտէրմէլէրինի վէ պէտէլինի հիսապըմըզա գայտ էթմէլէրինի աճէնթլէրիմիլտէն ռէճա էտէրիլ: Քէզալիք մէզքիւր նօմէրօլարը ալմըչ օլուպ տա արթըզ քէնտիլէրէ լուզումը գալմամըչ օլան տօսթլարը՝ըզ անլէրի պիզէ կէօնտէրմէք իսթէրլէրսէ փէք մէմնուն օլուրըզ:

ՀԵՐ ՇԷՂՐՏԷ ՇԻՒՊԷՍԻ ՎԱՐ ՏԵՐ

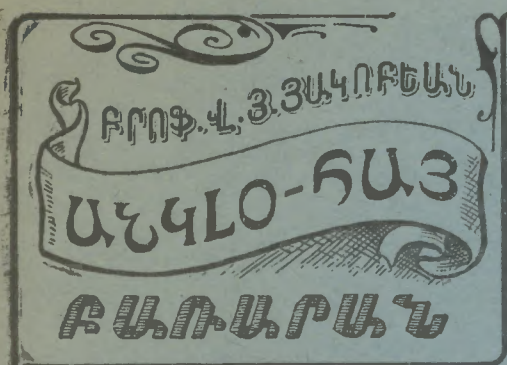
Սինկեր տիքիշ մաքինալարը
տիւնեանըն էն էյի մաքի-
նալարը օլուպ էվ իշերի վէ
էրպապ Ը սանաաթ իշին
պի էմալ տըր :

Սախթէլերտէն սաղընմագ ի-
շին պուրատա կէօթերիլէն
Քապրիգա մարգասընա տիգ-
գաթ օլունա :

ՍԻՆԿԷՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ՇԻՐԻԷԹԻ

Մէմալիք ի Օսմանիյէ իշին իտարէ ի մերքէ-
զիյէսի՝ Տէրխաատէթ , Պէյ օղլու

16 Ճատտէ ի Քէպիրինտէ Նօ . 343

Համանուն Բառարաններու լաւագոյնը
ճոխագոյնը եւ միակ վստահելին

ԳԻՆ 40 ԴԱՆ. ԹՂԹԱՍԱՐՈՎ 45 (2 ՏՈԼԱՐ)

Կեդրոնատեղի — 3. ՄԱՍԹԵՆՍԵԱՆ

ՊԱՅՊԼ. ՇԱՌԻՋ

Կ. ՊՈԼԻՍ

42

ՊԻՋԷ ԿԵՕՆՏԵՐԻԼԷՆ ԳԻԹԱՊԼԱՐ

1. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՌԱՊԱՆՈՒՄ. — Հայրե-
նաշունչ և կրօնաշունչ քերթուածներ Կար. Գ.
Դոճաեան (Կէտիքցի Կարօ) Հայկապոլուն Սան-
թէմուրի (Ակիւլինէ) ներկայացուցի տողերով:
Հասուլթին կէսը Հայ որբերու յատկացուած:

Պու. քիւլիւք քիթապտա միլլի վէ աինի
հիստիյաթը թէյվիգ էտէն կիւզէլ չիլլէր պու-
լունուպ, իսթէյէնլէր Գօնիատա միւլէլլիֆինէ, վէ
Մէրզիֆունտա նէքսօ վէ Սրապեան մաթպաա-
սընա միւրաճէաթ էտէպիլլիլլէր:

51 սահիֆէ, 100 փարա:

ԹՐԱՊԶՈՆՏԱ ՔԻՆՏԵՐԻՍԹԵՆ
ՄԻԻՄԱՐԷՍԷ ՄԷՔԹԷՊԻ

Բինտրկարթըն մուալլիլլէրի հազըրլամագ
իչին թրապզօնտա Սետ. $\frac{3}{16}$ 1912աէ պիր մէք-
թէպ քիւլշատ օլունաճագ աըր. թէտրիսիյէ վէ
թաամիյէ պիրլիքտէ 15 Օսմ. լիրասը աըր: Զի-
յատէ մալիւմաթ պմագ իսթէյէնլէր փիթիտէքի
ատըքտէ միւրաճաաթ էտէպիլլիլլէր:

طربزونده آمریقالیر

Miss N. A. Cole

American Mission

TREBIZOND
(Turkey)

ԲԱՇԱԹ

ՍԷՅԵԱՀԱԹ ԷԹՄԷՔ ԻՍԹԷՅԷՆԼԷՐԷ

Լիւրիուլ, Թրիեսք, Նախոյի վե Մարսիյա
Թարիգլերիյէ

Ամերիգա, Գանասա, Պուէնոս-Այրես
Պոմպէ, Կալկաքա վե Ավստրալիայա

Սէյր ու սէֆէր էյլէյէն միւլթէհէր վէ էմին
Քիւնրոս լայն, Անգըր լայն վէ սաիր Ինկիլիվ վէ
էմալի գուժիանիարարըն վափօրլարընտա սէյ-
եանաթ էթմէք նիյէթինաէ օլուպ, վափօր վէ
չիմէնալթէր պիլէթիլլէրի սաթուն ալմագ հախօտ
պու ճիհէթիլլէրճէ թահրիլլէն եա չիֆանէն մալիւ-
մաթ ալմագ իսթէյէն պիլ ճիւմլէ միւլթէրէմ
զէվաթըն Ղալաթատա Զինիլի Րըիթըմ խանըն-
տա Յուլհ. Յ. Աճէմիսն էֆ.յէ միւրաճաաթ էյ-
լէմլէրի իլան վէ թաւսիյէ էտիլլիլլէր:

ՍԱՐՐԱՅԻՅԷ

էսհամը միւլէտտէլէ	Օս. Լիր.	98,06
Բոււմէլի Շմէնաթէր	Ֆր.	205,50
Գրէտի Ֆօնսիյէ էթիսիլլէն	% $\frac{3}{3}$	1886 337,50
» » »	% $\frac{3}{3}$	1903 277

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

Պուլլսայ. — Պիրինճի նէվ պէյապ օգգասը 45—
45.5 իքինճի նէվ 44—44.50 ժալուլթ 25—30
Հաւտարը 42—43, 40—50 Հաւտարը 40.41 Զաւ-
սար. — 37—38: Սէրթ պիրինճի նէվ 45—45.50
սէրթ վաաաթ նէվ 42—43, սէրթ մալուլթ 40—41:
Արիա 36—37 վալօնտա: Մըսըր. — 35 $\frac{1}{3}$ —
36: Նօխուս Պալլէքսի 65—68 էրէյլի 55—56:
Քիքիք. — 28—30: Նուլաֆ. — 31—32: Թիքիքիք. —
էքսթրա 18—20 $\frac{1}{2}$, Գօնիա 14—15, Եօղլաթ,
էնզարէ 16—18, գապա 5—8: Քիքիքն թօխու-
մու. — 88—88 $\frac{1}{2}$: Աֆիօն. — տրօկիսթ 410, ալա
նէվ 430: Պալ մուսու. — 20—20 $\frac{1}{2}$: Տերի. — չիֆթի
24 $\frac{1}{2}$ —25 $\frac{1}{2}$, սըլլըր օգգասը 02—12 $\frac{1}{2}$ ճամուս
գուրու օգգասը 9, (լիրա 100 հիսապըլլա) օղլագ
սէրիսի, չիֆթի 24—25: Սուսամ. — Մէրսին
113—113 $\frac{1}{2}$ փրյ.: Զեհրի. — զըլէսի 4 $\frac{3}{4}$ —5:
Քիքիք. — էքսթրա 27, պէյապ 21—23 Համուր-
լու 8 $\frac{1}{2}$ —9: Նախաղը. — վազթ մալը 7: Սա-
լիպ. — էքսթրա 28—30: Անը չիֆիքիք. — 4—
4 $\frac{1}{2}$: Պաշիվ. — 13—13 $\frac{1}{2}$: Քիւիօն. — իսմէն 90
—95: Մազը. — 5, պէյապ 3 $\frac{1}{2}$:

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՄԻ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԱԹ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 9, 1912.

ՆՊ 10

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԹԵՍԼԻՍԷ ՏԱԻՐ
ՊԱԶԸ ՍԻՒԱԼԼԱՐԱ ԶԷՎԱՊ

3.

4. Իւգնիւմի սանի Մէսիստէ թէճկու-
ծիւտ էտէրսէ անտէ Ալլահ հախօտ Գէ-
լամ իւգնիւմիւ գըսմէն մի եօգսա եէ-
քիւնէն մի թէճէլլի էտէր : Հէր նասըլտա
օլտա օ զէման քեաինաթ հա գըսմէն եա
եէքիւնէն Ալլահտան եախօտ Ալլահըն Գէ-
լամընտան մահրում գալմըջ օլտը :

Պու մէսէլէ Միւսլիմանլարը տաիմա
չալըրթմագտա տըր : Վէ զաննըմըզնա
միւլքիլաթլարը՝ շու իրի խոստատա սուի
թէֆէհհիւմ նէթիճէսի տիր : Էվլէլա իւլ
նէվ վահիտ վար, եանի վահիտի մահզ,
թէֆէրրիլ գիւ վահիտ վէ միւրէքքէպ
վահիտ, վէ պու ունուտուլլօր : Վա-
հիտի մահզա էն էյի միսալ նօգ-
թաի հէնաիսի տիր : Օ նէ ինգիսամ նէ
թէֆէրրիւլ գապուլ էտէր, սէֆէթսիլ,
գուլլէթսիլ պիր պիրլիք տիր : Վահիտի
միւրէքքէպէ միսալլար փէք չօգ տըր, էզ
ծիւմէ, պիր թաշ, պիր էվ, պիր մաքի-
նա, պիր տիւնեա : Գէլալիք ճիւնս վէ
նէվ իշորէթ էաէն միւնֆիլիտ քէլիմէլէր
պու սընըֆ վահիտ տիրէր, մէսէլա, աթ,

գուշ, նէվի պէնի պէշէր, գապիւնէ վէ սաի-
րէ : Պաշգա պիր վահիտ տէ վար տըր քի,
օ՝ ճիւլլէրտէն եա ֆէրտլէրտէն միւրէքքէպ
օլմալըպ, անճագ ֆարգլը իւլքնլէր եա-
խօտ փոլմիսլիլէր իլէ գաիմ օլտան վահիտ
տիր : Պու իւլքնլէր նէ ճիւլ տիր, նէ
սըֆէթ տիր, անճագ պիզզաթ մէվճուտ
քէնաիսի տիր : Պունըն պիր միսալլ մատ-
տէնին ճիւլի լաեէլթ թէճէզզապ տըր,
պու ճիւլ թաղսիմ գապուլ էթմէլ, եինէ
տէ անտէ էօլլէ ֆարգլը գուլլէթ վէ իհթի-
մալաթ վար տըր քի, անլէրին սոյէսին-
տէ թէրրիպաթտա միւթէատաիտ նէթի-
ճէլէր մէյտանա կէթիլքէպիլիր : Պունըն էն
կիւլէլ միսալլ ինսանըն պէն տէյէն շախ-
սիլէթի տիր : Ատէմ «Պէն», տէրսէ պու
«պէն»ի պիր զաթ միսլամընտա սըֆէթ-
լէրէ մալիք իսէ տէ ճիւլլէրտէն միւրէք-
քէպ տէյիլ անճագ պիր զաթ տըր : Օ
պիլիր եանի, ալիմ տիր՝ իրատէ էտէր,
եանի, գուտրէթի վար՝ հիսս էտէր, հա-
յաթը վար, պու սըֆէթլէր քէնաիսին-
տէն ալըլմագ, եիւէ տէ՝ պու սէֆէթլէր
քէնաիսին ճիւլլէրի տէյիլ տիրլէր : Պու
պէն տէյէն զաթ պիլիր իքէն հէմ պիլիր
հէմ պիլիր : Հիսսի տէրուհիտէ եանի
իթթիլալ զաթիտէ առէմ քէնաի քէն-
տիսինի պիլիր : «Պէն պէնի պիլիմ պի-

լէլի շու շէյ պէօյլէ տիր,» տէտիլիմիզատ իշթէ ատէմին զաթընտաքի պու թէֆէր-րիւգիւ իշրապ էտիյօրըզ: Պու սուրէթլէ ա-տէմին զաթը այնի վազթտա պիլէն վէ պիլինէն օլմագլա մէվճուտ տըր: Վէ լա-քին պու թէֆէրիւգաթ «Պէն» տէյէն զաթը ճիւղլէրէ թագսիմ էթմէզ, անճագ անըն վահտանիյէթինի թէվսի վէ թէալի էտէր: Տիգգաթ օլունսուն քի՝ պէն պէնի պիլտիլիմտէ պիլէն թամմ պէն իմ, պիլ-տիլիմ տալի թամմ պէն իմ, լաքին պէնտէ իքի զաթ հօգ, պիր զաթ վար, քէզալիք պէնտէ պիր պէն վար: Վէ պու պիր պէն՝ պիլէն վէ պիլինէն իքի պէն իլէ գայիմ տիր: Ատէմին ճէսէտի միւրէքէպ վահիտ տիր, ըուհը իսէ էճղասըզ թէֆէրիւգիւ վահիտ տիր:

Իմտի պիլ խրիսթիյանլար Ալլահտա թէֆէրիւգաթ վար տըր տէյօր իսէք, օ թէֆէրիւգաթ պիրիպիրլէրինտէն վէ Ձաթտան այրըլպ միւրէքէպ պիր վար-լըլըն ճիւղլէրի եախօտ պիր նէվին էֆրատը օլմագլար, անճագ պու պիր օլան Ալլահ պու թէֆէրիւգաթլա գաիմ տիր տէմէք իս-թէրիզ: Շիմտի պու անըաշըրըսազանն էտէ-րիզ, պալտտէքի սիւալա արթըզ պիր լիւ-զում գալմազ:

Տիկէր պիր միւշքիլ տէ շունտան զուհուր էտիյօր քի, Միւպիւմանլար մէքեան վէ զէմանտա ֆաիլ օլաճագ օ-լան հէր պիր մէվճուտըն պիզղարուր մէքեան վէ զէման շարթլարը իլէ մու-գայէտ օլմասը լազըմ կէլիր տէյու տիւ-շինիւյօրլար: Պու ֆարդիյէ տօղրու տէյիլ տիր: Ֆէննէն իսպաթ օլունմուշ տըր քի, շու մատտի մէվճուտաթըն էսասը օ-լան ճիւղլի լաիէթ թէճէզղա մէքեան շարթ-լարը իլէ մուգայէտ օլմայան պիր գուվ-վէթ մէրքէզի տիր: Պիզիմ ըուհումուզ ճէսէտիմիզին ճիւմլէ գըսմլարընտան վէ պազէն մէսաֆէնին զայէթ պաիտ օլան գըսմլարընտան այնի վազթտա թէէսիրաթ գապուլ էթմէքտէ իսէ տէ, քէնտիսի հէր

ճիհէթլէ մէսաֆէ շարթլարըլա մուգայէտ տէյիլ տիր, եանի օ էպատը սէլասէ իլէ միւթէշէքքիլ տէյիլ տիր, ըուհ նէ եու-վարլագ նէ միւքեաապ տըր: Իմտի նի՞շիւն ճէնապը Հազգ քէնտիսի մէքեան վէ զէ-մանտա ֆաիլ օլմագ միւրատ էթտիքտէ ա-նըն զաթը մէքեան վէ զէման շարթլարըլա մուգայէտ օլուն վէ օ պիր թագըմ ճիւղլէրէ թագսիմ օլունսուն: Օ՝ զէման վէ մէքեան-տան միւնէզզէն օլտուղու ճիհէթլէ ճիհա-նըն հէմ պու նօզթասընտա հէմ տիկէր պիր նօզթասընտա եէքիւնէն ֆաիլ օլուպ, եինէ տէ զէման եա մէքեան շարթլարըլա մահտուտ օլմազ: Օ՝ զէման վէ մէքեան-տան միւնէզզէն օլտուղու կիպի հէր եէր-տէ հազըր վէ նազըր տըր տալի: Իմտի Ալլահ Ձաթը իլէ Մէսիհտէ ֆաիլ օլուպ, այնի վազթտա ճիհանըն տիկէր գըսմընտա Ձաթը իլէ ֆաիլ օլուր, վէ այնի վազըթ-տա քեաիւնաթա ֆաիլ օլուն զաթը վա-քընտա քեամիլ լահութիյէթ ֆաիլ օլուր: Պունա հիշ պիր մանիէ հօգ արը: Պինաէն ալէյ՝ «Ալլահ իւգնիւմի սանի մուգամըն-տա Մէսիհտէ թէճէլլի էաինճէ վաֆիթիզ էտիճի Յովհաննէսէ եա այնի վազթտա եաշայան պիր փէյղամպէրէ Ալլահըն քէ-լամը նա՞սըլ նիւզուլ էտէպիլիր,» սիւալընա լուզում գալմազ: Ձիրա Ալլահ այնի վա-զըթտա ֆէզանըն հէր պիր նօզթասընտա քէնտի զաթը վէ սըֆաթըլա հազըր վէ ֆաիլ օլապիլիր: Օ մէքեանտան միւնէզզէն օլտուղու իշիւն պու ֆաալիյէթի անտէ պիր ինգիսամ, եախօտ ճիւզ, քիւլ ֆար-գը իսթիլգամ էթմէզ: Պէրաքս էկէր «Ալ-լահ այնի վազթտա ֆէզանըն ֆարգըլ նօզ-թալարընտա զաթ վէ էվսաֆը իլէ ֆաիլ օլմագ իշիւն զաթընըն ինգիսամը լազըմ տըր» տէր իսէք, Ալլահը զէման վէ մէքեան շարթլարըլա մուգայէտ պիր մէվճուտ ֆարզ էթմիշ օլուրըզ: Խայր, Ալլահ պու նէվ հուտուտ իլէ մահտուտ օլմայարագ Մէսիհտէ թէճէլլի վէ թէճէսիւտ էտէ-պիլիր:

ՔԻՊԼԵՐԻՆ ՉՕՃՈՒԳԼԱՐԸ

ՎԱՖԹԻԶ ՕԼՈՒՆՍՈՒՆ

2.

Փրօթէսթան քիլիսէլէր չօճուգլարըն վաֆթիզինի ումու միլէշտիրմէքլէ,

Էվլէշա, վաֆթիզին հագիզի մանասընա մուզայիր իշլէմիշ օլուրլար: Ագաէմճէ տէտիլիմիզ կիպի, վաֆթիզ քիլիսէյէ աիտ պիր ային օլաուզունտան, անըն քիլիսէ ազասը օլմայանլարըն էվլատլարը իւզէրինտէ իճրա էտիլմէսի ումում Խրիսթիան քիլիսէլէրին մէսլէյինէ մուզայիր օլուր: Մէմլէքէթիմիզտէ պուլունան Փրօթէսթան քիլիսէլէրին թէշքիլթաթա պիր միլլի քիլիսէ օլմատըզը պէտիհի տիր: Անլէր պիր միլլի քիլիսէտէն այրըլըշ օլուպ, հէր պիր ֆէրտին շախտէն իման էաէրէք խէլաս օլմասը ագիտէսինի թէէյիտ էտէրլէր: Պիր քիմսէ Փրօթէսթան օլտուզու իշիւն հախստ Փրօթէսթան քիլիսէսինտէ վաֆթիզ օլունտուզու իշիւն քիլիսէնին ազասը սայրլմազ, անճագ իման էտիպ, պու իմանըն ալէնէն թագրիր էթմէսի իւզէրինէ քիլիսէյէ ազատէյու գապուլ օլունուր, վէ ճիւմլէ վազլարտա ատէմլէր շախսի գարարլար վէրմէյէ թէշվիզ էտիլիրլէր: Պու էասաս թէվֆիզէն, Փրօթէսթան քիլիսէսինին անճագ քէնտիսինին ազա տէյու թանըտըզը քիմսէլէրին չօճուգլարըն վաֆթիզ էթմէսի վաճիպ տիր:

Սալիսէն, վաֆթիզի ումումիլէշտիրմէքլէ ճէմատթտան քիլիսէյէ աախիլ օլաճագլարըն սայրսընը ազալթմըշ օլուրլըզ: Ատէմլէր իման իզրարը վէրմէյէրէք չօճուգլարըն վաֆթիզ էթմէրմէքլէ քէնաիլէրինի քիլիսէյէ տօզրու ճէզպ էտէն պիր գուվէթին թէէսիրլինտէն մահրում գալըրլար: Պիր ատէմ քէնտիսի քիլիսէյէ կիլմէյէրէք էվլատընը քիլիսէյէ կիլաիրէպիլիսէ, օ զէման քէնտիսինին քիլիսէյէ տօզրու օլան ֆէրաիլլինին իճրասընտա իհմալ պուլունուր: Վէ պիր քիմսէ քէնտիսի վաֆ-

թիզին մանասընը թագտիր էտիպ ֆէնսիսի իշիւն անը ալէնէն թագրիր էթմէյէ ռագի տէյիլ իրէն, քէնտի էվլատընը այնի իմթիյազտան իշթիրաք էթմէք իւզրէ քիլիսէյէ թագտիմ էտէրտէ պունաա ֆիլիլ պիր թէնագուզ եօգ մը տըր:

Սալիսէն, պիզ գօրգարըզ քի պու մէսլէք քիլիսէնին ռուհանի հայաթ միյալընը թէնզիլէ սէպէպ օլուր: Բիլիսէնին պու մուգատտէն խըրմէթի անճագ սուրի պիր մուամէլէ հալընը քէսպ էտէր, պունըն տա ռուհանի հայաթ իւզէրինէ թէէսիրի ֆէնա օլուր:

Պու ճիւմլէ իլէ, զաննըմըզա ումումի վաֆթիզ իսթէյէնլէրին աախի աէմէք իսթէտիյի մուհիմ պիր շէյ վար տըր, վէ անը նազարը իթիպարա ալմամըզ լազըմ տըր: Փրօթէսթան քիլիսէլէր ազա օլմազ իսթէյէնլէրի թէֆթիշ էտիպ անլէրտէն ալէնի թագրիրլէր սարագ անլէրի քիլիսէյէ գապուլէթմէքլէ Փրօթէսթան ճէմատթլարաւրասընտա ազա օլմայանլար իլէ քիլիսէ միյանընտա պէօյիք պիր արալըզ հասըլ էթմիշ տիր, կէօյա քիլիսէ այրը պիր հէյէթ մագամընտա աիշարտա պուլունանլարը իշէրիյէ աալթթ էտիյօր: Պու տալթթի գապուլ էտէնլէր պիլէր պիրէր իմթիհանտան կէշէրէք տաիրէյէ տախիլ օլապիլիյօրլար: Ծէմատթըն պու հատտէտէն կէշմէյէն պէօյիք քիւշիք ճիւմլէ էֆրուտը, շէօյլէ քիլիսէյէ պիր զարիպ-էճնէպի կիպի տուրույօրլար: Պազէն իմթիհանլար տա Հուզուզ մէքթէպի իմթիհանլարը կիպի կիւճ վէ սըզը օլուրտա իշ տահա ֆէնա օլուր: Ֆիլվազը պուրատա նախօշ պիր ճիհէթ վար աքր: Փրօթէսթան ճէմատթըն պու իքի սընֆը տրասընտաքի մէստֆէ պու գասար կէնիշ օլմամալը տըր: Լաքին պիզճէ պու միւշքիլի տէֆ էթմէնին եօլու ումումի վաֆթիզ տէյիլ տիր: Պաշգա պիր եօլ պուլունմալը տըր:

Ինճիլի քիլիսէլէրին շիմտիքի հուտուտ

խաթմարընը գալտըրըպ քիլիսէյի ճէմաթ-
լէ թէվհիտ էթմէսի տօղրու վէ ֆաիտէլի օլ-
մազ, քէզալիք վաթիթիզ վէ հաղորդու-
թիւնը քիլիսէ ազալարընտան ալըպ էհա-
լիյէ թամիմ էթմէմէլիյիզ: Լարին պաշգա-
պիր շէյ, եափապիլիւրիզ. — Քիլիսէյի ճէ-
մաթ իլէ տահա սըգը պիր ալագայա
կէթիւրէպիլիւրիզ: Պու խուսուստա պազը
թափիլիյէլրտէ պուլունմազ իսթէրիզ:

1. Չօպան վէ քիլիսէ մէճլիսի կէնճլէ-
րին քիլիսէյէ կիրմէք իշիւն միւրէճաթ
էթմէլէրինէ պէքլէմէյիպ, քէնտիլէր ան-
լէրի թագիպ էթմէլի տիրէր: Հէր
ճէմաթտա 12—15 սիննինաէ պուլունան
կէնճլէրի չօպան (վէ էկէր չօպան հօգ իսէ
քիլիսէ մէճլիսի) մուսթազամէն պիր արա-
յա թօփլայըպ անլէրէ սընֆ սընֆ, խու-
սուսա ֆէրտ պէ ֆէրտ Խրիսթիյան հա-
յաթընըն էսրարընը վէ քիլիսէյէ տօղրու
ֆարզլարընը թարիֆ վէ թալիմ էթմէլի
տիր: Պու ուսուլ քիլիսէլէրիմիզտէ ումու-
միյէթլէ գապուլ էտիլիւրտէ, կէնճլէրիմիզ
էրքէն էրքէն ֆէնա թէէսիւրէրտէն գուր-
թուլուպ քիլիսէյէ տախիլ օլուրլար:

2. Քիլիսէյէ ազա գապուլ էթմէքտէ
իլմի իլահիյաթա տաիր մէսէլէլէրճէ մա-
լիւմաթտան զիյատէ ըուհանի հայաթըն
անտէ պաշլամըլ օլուպ օլմամասընա
տիգգաթ օլունմալը տըր: Էկէր պիր ա-
տէմ Ինճիլի քիլիսէլէրին թալիմաթը է-
ստսիյէսինէ տաիր ճահիլ իսէ, պու
վաըլ վէ չօպանընըն եախօտ վալի-
տէյսինին գուսուրու տըր, ըուհանի հա-
յաթա մալիք տէյիլ իսէ, պու քէնտինին
գուսուրու տըր: Կէնճլէրիմիզի թալիմաթը
էսասիյէմիզտէ փէրվէրտէ էտէլիմ, լաքին
քիլիսէյէ ազա ալըրքէն անըն ըուհանի
հայաթա մալիք օլուպ օլմաստըլընա տիգ-
գաթ էտէլիմ:

3. Քիլիսէ իլէ ճէմաթ միւթէատաիր
միւնասիպէթլէրլէ պիր սրտտա պուլուն-
տուրուլարապ Եէքթիկէրլէրինէ տահա էյի

թանըմաղա ֆուրսաթեապ օլմալը տըրլար:
Ըուհանի վէ խալլիսահ մագսէտլէր իշիւն
չալըլմագտա, ունսի ճէմիյէթլէրտէ, մէա-
րիֆին թամիմի վէ տաիր միւնասէպէթլէր-
տէ պիրլիքտէ իշէյէրէք արատա պուլու-
նան պու մէսաֆէյի ազալթմագ միւմքին
տիր: Իմտի վաթիթիզի ումուլիլէտիրմէյէ-
լիմ, անճագ քիլիսէյի ֆաալիյէթէ թէշ-
վիգ էտէլիմ:

Ե. Գ. Գ.

ՆԷ՞ ԵԹՄԵԼԻ

Ամէրիգատա թապ ու նէշը օլունան
մարուֆ Կոչնակ զագէթասընտա աթիտէքի
ֆըզրէ օգունուլմուշ տըր:

«Էրմէնի Գաթօլիք պիրատէրլէրին, հէր
հանկը պիր ֆէրտին եախօտ հէյէթին իս-
թիպտաթ վէ սու ի իսթիմալընա գարըլ
ճէմաթըն էֆքեար ու արասընըն ֆաի-
գիյէթինի թէէմին խուսուստա իպրազ
էյլէտիլլէրի պու զայլէթ՝ Էրմէնի Փրօ-
թէսթանլարա կիւզլէ պիր տէրու իպրէթ
օլմալը տըր: Փրօթէսթանլար՝ հէման հէր
իշի էֆրատը ճէմաթըն էֆքեար ու ա-
րասը իլէ թալիմին Լտէն ափամկէսէնա
պիր քիլիսէյէ մէնսուպ օլմալարը իլէ պէ-
րապէր, պու գատար սէնէլէրտէն պէրու-
հէնուլ պիր Ազգապէսարան մէսէլէսինի
հալլ ու ֆապ էտէմէմիլլէր տիր: Խուսու-
սա քի պու մէսէլէտէ Էրմէնի Փրօթէսթան
պիրատէրլէրիմիզին իշի՝ քիլիսէնին ալի
րիւթպէլի պիր մէմուրը իլէ օլմայըպ, ան-
ճագ Ազգապէս էֆ.նին հիմայէսի ալթըն-
տա քէյֆի մայէշա հարէքթէ էտէն պիր
գաշ քիշի իլէ տիր: Պու պիր գաշ քիշի
ճէմաթըն պիր պազըլը իլէ իշտէն էլ
չէքմէյէ մէճպուր օլմալը իտիլլէր, լաքին
ճէմաթ զաֆլէթ ույգուստա տալըլ
կէօրիւնիլյօր, վէ օլ զայլէթ մուհիմմ մէ-
սէլէ էյլլէ պիր հէյէթ էլինէ տիւշմիւշտիր
քի, մէյտանա թարաֆկիրլիք տափասը չը-
գարըլարապ իշ տահա չափարըլ պիր հալէ
կէթիւրիլմիշ տիր:

Փրօթէսթան երմէնիւերին՝ մուխալէֆէթ ղայրէթիյլէ տէյիլ, անճագ պիր ֆիքրի ինթիզամիւերվէրանէ իլէ Ազգապէսարան մէսէլէսինի մէյտանա չըգտրարագ անը մուճիպի շէրէֆ օլաճագ սուրէթտէ հալ ու ֆաալ էթմէլէրի իչիւն տճէպա վազթ կէ՞լմէմիշ մի տիր։ Միլլէթին պիւճիմէ ազսամընըն քէմալը իթիլաֆ վէ իթթի- ֆազլէ չալըշմաղա էն զիյատէ միւհթաճ պուլունտուգլարը շու կիպի պիր զէմանտա Փրօթէսթան երմէնիւեր՝ Ազգապէսարանը եէնիտէն թանգիմ վէ թէնսիգ էտէրէք անը մուճիպի շէրէֆ պիր հալէ վազ էթմէք սուրէթիյլէ, քէնտիւերին գուվլէթ վէ ֆաալիյէթինի Փաթրիյիտանէնին ֆաալիյէթ վէ սոյ ու ղայրէթիւերիյլէ նի՞չիւն պիրէշտիրմէսինէր։ Պիզ պու պիթարա- ֆանէ միւթէլաաթը՝ երմէնի ճէմաաթընըն մուհիմմ պիր գըսմը օլան Փրօթէսթանլա- րըն ինթիյաթքեարանէ ֆազաթ միւհսսիր պիր աաըմ ալարապ իտարէճէ ինթիզամ սըղըզլարընա գաթի վէ էսաոի պիր իսի- թամ վէրէճէքլէրի իւմիտիյլէ տէրմիյան էալիյօրըզ։»

Պիզ Կոչնուկըն պու միւթէլաալարընը փէք միւսիպ վէ հագգլը կէօրիւրիւզ։ Լա- քին պու հալ ու քէյֆիյէթլէր թահթըն տա նէ՞ եափմագ լազըմ կէլիր իտի։ Ազգապէսարանճա պու թէնսիգաթըն իճ- րաաընը չիմտիլք Ազգապէսարանըն ու- մուրընը իտարէ էտէնլէրտէն մէմուլ էթմէք համագաթ տըր։ Պիզիմ զաննըմըզճա Պոյաճեան էֆ. քէնաիսի պու իշտէն չէ- քիլմէյէ վէ ճէմաաթըն քէնտի եէրինէ տիկէրինի թային էթմէսինէ բազի վէ հա- զըր իտէ տէ, պազըլար աւըն պու արզու- ոընա մանի օլույօրլար։ Պինաէն ալէյհ չիմտիլքի յէթիմին տէվամընը թէէմին է- տէն պիր գաշ քիմնէյէ գարըր իսթան- պօլաա պուլունան Փրօթէսթան ճէմաաթը պիւթիւն գուվլէթլէրի իլէ չալըշտըլար իտէ տէ, պազը սէպէպլէրտէն մուվաֆֆագ

օլամաաթըլար։ Պու սըրաաա Գաթօլիք ճէ- մաաթը իլէ Փրօ. ճէմաաթը արասընտա- քի շու ֆարգա տախի նազարը տիգգաթ տալլէթ էտէրիզ։ Գաթօլիք Փաթրիգիսա- նէսինտէ հիւքիւմէթին թանըտըղը վարչա- կան պիր հէյէթ վար տըր։ Փրօթէսթան Ազգապէսարանընտա պէօյլէ պիր հէյէթ եօգ տըր։ Վազթըլա Վարչոքիւն իս- միյլէ մարուֆ օլան հէյէթ հիշ պիր վազթ հիւքիւմէթէ թասաըզ էթտիրիլէմէմիշ ի- տի։ Մէշրութիյէթտէն էվվէլ վէ սօնրա տախի սէնէլէրճէ միւտտէթ, հաթթա պու կիւնէ դատար Պոյաճեան էֆ. Վարչոքիւնը իչլէմէքտէ տիր։

Տէրունի մէմլէքէթտէ պուլունան Փրօ- թէսթան ճէմաաթըլար վէ Միոքիւնլար տախի պու պապտէ էլլէրինտէն կէլէնի եափաթլար իտէ տէ, հիւքիւմէթ անլէրի րէսմի հէյէթլէր թանըմաաթընտան ան- լէրին տէ ճէհալէրի սէմէրէսիզ գալմը տըր։ Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Միոքիւն- լար պու շէյլէրէ վազըֆ օլարագ, պիր Լիւսգօրլար հէյէթի ինթիսապ էաիպ անլէրին եէտիլլէ Ազգապէսարանը իսլահ էթմէյի թաամիմ էյլէտիլէր։ Պու էն զիյա- տէ ամէլի վէ միւհսսիր թարիգ իտի։ Հաթ- թա տէօրթ Միոքիւնլար վէ սաիր հէ- յէթլէր կէչէն սէնէտէն քէնտի մուրախ- իսալարընը ինթիսապ էթտիրլէր իտի։ Լա- քին պու Լիւսգօր մուրախսալար հէյէ- թինի քիմ տալլէթ էտէճէք։ Ազգապէս քէնաիսիմի։ էվվէթ, օ պիր հէյէթ տա- վէթ էթտի, ամմա քէնաիսին եէրինէ պի- րինի սէչմէք իչիւն տէյիլ, անճագ նիզամ- նամէ թէրթիպ էթմէք իչիւն. ուճու կէլ- մէզ վէ սէնէլէրճէ տէվամ էտէպիլէճէք պիր մէսէլէ ! Կեդրոնական Միոքիւնըն մուրախսալարը տիյարը էճնէպիյէտէ օլ- տուղու իչիւն անլէր պու հէյէթի տալլէթ էտէմէպլէր իտի, իտրփոթ Միոքիւնը տալլէթ էտէճէք պիր մէվգիտէ տէյիլ, Բիթանիա Միոքիւնը տա նասըլսու պու

թէ՛յապիւստէ պուլունմատը: Կիլիկիա Միոքսիւնը՝ Փրօթէսթան ճէմաթըն Լն պէօյիւք մէրքէզի օլտուլու վէ Միոքսիւն թարափընտան պու մազսէտէ իշլէմէք իւզըէ պիր հէյէթ տախի թային էտլմիշ օլմադը հիտապա ալընըպ, անյէր տիկէր մու-րախխաղարա Կիլիկիա թարափընտան պէօյ-լէ պիր տալէթ վէրէպիլիր իտի, նասըլա օ տա օլմադը: Էօյլէ իսէ շիմտի նէ՞ հափ-մադ կէրէք տիր: Չաննըմըճա էն միւէտիր թարիզ չու տոր քի, եա Կիլիկիա եա Բիւ-թանիա Լիւսգօրլարընըն տալէթիյի Լիւս-գօրլար հէյէթի պու սէնէնին պահարընտա եա եազ մէվսիմինտէ իսթամպօլտա իճթի-մա էտէրէք մէսէլէնին հալը իշխն էն էմին թարիզի պուլուպ մէվիլի իճրույ՝ գոյմալը տըրլար: Ե. Գ. Կ.

ԱՆՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԸ

Իքաշխա վէ Պէյրուք հասխէսի. — Իթալիանըն Պէյրուքը թօփա թոթմադը իլէ մուհարէպէտէ եէնի պիր աալմ ալըն. մըշ տըր: Պու կէչէն պիր դաշ այ զար-փընտա Իթալիա քէնտի տմէլիյաթընը չօգ-ճա Թարապուլու Ղարպա: հասը էթմիշ օլուպ, Թիւրքիանըն շիմալի տահիլէրինտէն վէ ճէզաիրտէն կէրի տուրույօր իտի: Էվ-րօփա տէվլէթլրի մէսէլէնին միւրէքէպ պիր հալ ու հէյէթ քէսպ Լթմէսինտէն սադընըպ տախմա մուհարէպէյի Թարապ-լու Ղարպա միւնհասըր գըլմազա չալը-շըյօրլար իտի, լաքին նասըլ իսէ Իթալիա-լըլար օրատա գաթի մոտմէլէտէ պուլու-նամատըլար: Էնվէր պէյ կիպի մուգթէտիր պիր ճէնէրալըն թահթը գօմանտաընտա կէրէք Օոմանըլ աաքիրի վէ կէրէք Արապ գապիլէլէր Իթալիանըն իշլրի տօղրու ի-լէրիլմէսինէ գալի պիր սէտա չէքսիլէր: Լաքին պու մուհարէպէյի ուզուն պիր միտ-տէթ տէվամ էթմէք Իթալիանըն իշինէ կէլմէտի տէյու կէօրիւնիւյօր: Սուրիա տա-հիլէրինէ վէ ճէզաիրէ, հաթթա Չանապ

Գալէյէ հիւճիւմ էթմէքլէ մուհարէպէյի գաթի պիր հալա կէթիւրմէք իսթէյօրլար: Պէլքի ծէ պու եօլ իլէ տիւվլէի սաիրէ մէնափիի տախի իշին իշինէ կիրէրէք մէսէլէ տալլանըն վէ նէ օլաճադ իսէ թէզ կիւն-տէն օլապ պիլիսին տէյու տի շիւնիւյօրլար: Իթալիանըն պու մոտմէլէտի պիր չօգ միւ շքիլաթա եօլ աշըյօր: Պու եօլ իլէ ի-շին իշինէ տիկէր տէվլլթլէր կիրէրտէ, գա-պիլքի տի վէլի մոտ գզամա՝ մէնֆատթլարը ճիհէթիւնտէն եինէ իթթիհատլարա թապ-սիմ օլունուրլար վէ նէթիճէտի պիր ճիհան մուհարէպէսի օլուր: Եախօա պու հարա-քէթլէր վէ խարիճի միւ շքիլաթ էօնիւնտէ, մէվլէքէթիմիզին պազը նօգթալարընտա լահաթիւրյորյ զուհար էտէպիլիր, էլան մի թիհարիկ պիր հալաէ պուլունն Բու-մէլի վէ տաիր ճիհէթլէրտէ նախօշ հատի-տէլէր վույու պուլապիլիր: Իթալիանըն պու մոտմէլէտի հազպ իւզրէ էվրօփանըն էնալիշսինի վէ Թիւրքիանըն զազապընը պատի օլմուշ տոր: Թալլիլ՝ պու եօլ իլէ Իթալիանըն Իսլամ ալէմինին զազապընը թահիլք էթմէսինի Խնկիլթէրրանըն մէ-նափիինէ մուղայիլ պուլույօր: Ավսթրիա-Մաճար մաթպուաթը Սէլանիկին թէհատ օլունմադ իհթիմալընը կէօրէրէք եէնի խա-րիճիյէ նազըրընըն նազարը տիգաթթընը մէյտանը մուհարէպէյէ ճէլպ ու տալէթ էտիյօր: Ֆրանսա՝ Պէյրուքտա վէ պիւթիւն Սուրիատա պէօյիւք մէնափիի պուլունտու-ղընտան Սուրիա սուլարընա զըրհը կէօնտէ-րիյօր: Պազալմ պու աալմ սուլհա՞մը, եօգտա ումումի մուհարէպէյէ՞ մի գուլա-զուզալաճազ տըր:

Իրանսա Ինկիլիզ մէսէյի. — Սըր Էտուարտ Կրէյ՝ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին Իրանտաքի մէսէյինէ տաիր կէչէն կիւն փարլամէնթօտա իզահաթ վէրաի: Նէյլլն զազէթաալ մէղքիւր իզահաթը մուախէվէ եօլունտա իտաիա էտիյօր քի, Ինկիլթէր-

րա իլէ Բուսիա իթիլաֆը Իրանըն իսթիգ-
լալիյէթինէ վէ թէմամիյէթի միւլթիյէթինէ
խալէլ կէթիլմէմէք, վէ «Մէնաֆիլիմիդէ
սօգունույօր» պէհանէսիլլէ Իրանըն ու-
մուրը տախիլիյէթինէ միւտալիյէթէ կթ-
մէմէք շարթիլլէ ագու էտիլմիշ իտի: Հալ
պու քի Բուսիանըն շու սօն մուամէլաթը
հէփ պու չէրաիթէ մուղայիր օլտուղու
հալտէ Ինկիլթէրանըն սիւքիլթիւ իլթիյար
էթմէսի, հաթթա մուլիյէ տաիլթէթինէ թա-
յին էտիլէմէք պաշ մէմուրըն տէվլէթէյ
նին ըրզասը իլէ թային օլունմասը թա-
լէպինէ Ինկիլթէրանըն բու ի ըրզա
կէօսթէրմէսի մէգքիւր իթիլաֆըն հարթը-
նա վէ բուհունա մուղայիր տիր: Շահը
մախլա Բուսիանըն միւտէյլէպլիյի, պէլքի տէ
միւսաաաաաաիլլէ Իրանա կիրիպ խալլը միւ-
ղայազայը պախու օլտուղունտան թէգաիւա
մաաշլնա հագղը սագիլ օլմուշ իտի
խէ տէ, շիմտի անա թէքրար պիր
մաաշ պաղլունմասընա Ինկիլթէրա բու ի
ըրզա կէօսթէրմիշ տիր: Մէմուր (փարլա-
մէնթօ) ֆէսիս էտիլմիշ օլուպ, շիմտի Իրա-
նըն ումուրը խալիլթէթիսի էհալինին հիւսնի
թէվլէմէմիսիւնէ մալիք օլմայարագ անճագ
Բուսիանըն թէթսիրի թահթընտա պուլու-
նան պիր Գապինէ եէտիլլէ թէսլիյէ վէ
իտարէ օլունտուղու հալտէ, Ինկիլթէրա
պունա տա բու ի ըրզա կէօսթէրիյօր: Բու-
սիա Գաղվինաէն ապքերինի չէքմիշ իտէ տէ,
թիւրքիանըն թէարրուզաթընա միւտաֆաա
էթմէք մագսէտիլլէ Իրանըն պաշգա եէր-
լէրինտէ Բուսիա օրտուտու եէրլէշտիրիլմիշ
վէ պունա Ինկիլթէ հիւքիւմէթի իթիլաֆ
էթմէմիշ տիր: Հէփ պու վագըալարը թա-
տաա էթաիլթէն սօնրա նէյշլն Ինկիլթէր-
անըն Իրանտաքի մէսլէյինի իթիլաֆնամէյէ,
վէ Ինկիլթէրանըն մէնաֆիլիյէ մուղայիր
կէօրիյօր վէ Ինկիլթէրանըն եագըն կիւն-
լէրտէ Ալմանիա իլէ պիր էյի իթիլաֆ
թէլքիլ էթմէսինէ տաիր արզու պէյանլէ
տէյօր քի: «Բեաշքի Ալմանիա իլէ օլան միւ-

նասէպաթըմիշ էօյլէ պիր հալ ու հէյէթ
քէսպ էաէ իտի քի, պիզ Բուսիա իլէ
չէրաքէթտէն վէ Պրանսա իլէ (տօսթլու-
ղումուղու պաղը սագլամագ շարթիլլա)
կիլլի իթթիֆագտան աղատ օլա իտիք:»

Փրօքէսքան իլլիսէյէրին իթթիլասը.
— Մ. Ամէրիգատա վէ Գանատատա պու-
լունուպ տա ֆարգը ֆըրգալարա մէնտուպ
օլան քիլիսէլէր արասընտա իթթիհատ հա-
սըլ էթմէք ֆիքրի թէամիլմէ էթմէքաէ
տիր: Մէմէլա, Գանատատա պուլունան
ժողոջիլիսան, Երիցալիսան վէ Մէքոսիսք
քիլիսէլէր պիր միւլթէթէհա քիլիսէ թէլ-
քիլ էթմէյի թաամիլմէ էտիյօրլար: Ագաիտ,
մէսլէք վէ իտարէ ի ումուրճա արալարըն-
տա պիր իթիլաֆ հասըլ օլմուշ օլուպ,
նիհայէթ պու իթթիհատը թաստըգ էթ-
մէլէրի իչիւն ումուր աղալարըն ըէյինէ
միւրաճաաթ օլունմըշ տըր: Պու իթիլաֆ-
տա հէփ ֆըրգալարըն ալամէթի ֆարի-
դէլէրի օլան խուսուպարը օլշայան ճիհէթ-
լէր վար: Թէպշիրի պէշարէթ, մէք-
թէպլէր վէ խայրխահ մագսէտլէր ի-
չիւն տէ էմէքի միւքէմմէլ թէտպիլլէր
տիւչիւնիլմիշ տիր: Պու հարաքէթ 1902տէ
պաշլամիշ օլուպ, պու կիւն իթթիհատ
էթմէլէրի միւհթէմէլ օլան քիլիսէլէրին
նուֆուսը 18,000,000ա պալիլ օլուր: Պու
իթթիհատ մէսլէյինի իլէրի սիւրէնլէրին
պիր մագսէտի տէ քիլիսէմէ իթթիհատը
պիլիլիլ իճրա էտէրէք, սօնրա անտէ
գուլլանըլան էսապարը հէյէթի իթթիլաֆ-
յէնին հայաթընտա պաշգա տաիրէլէրէ
տէ թաթպըգ էթմէք տիր, էգճիւմիշ ա-
մէլէ վէ սէրմայէտար մէսլէյինէ: Մ. Ա.
մէրիգատա տաիր ֆըրգալար արասընտա
պու նէվ իթթիհատը իչիւն եօլլար տիւ-
չիւնիլմէքտէ տիր:

Բէօմիւրճիլիլի կրէվի. — Պու
կիւնլէրտէ Ինկիլթէրա պիր պէյիլք պիւհ-
րան իչիւնտէն կէլմէքտէ տիր: Բէօմիւր մա-

տէնլերինտէ խուսուսա խաղօղիա վէ ճէնու-
պի Ուէյլտէքի մատենլերտէ իշլէյէն ամէ-
լէ թաթիլի էշղալ էյլէմիշ տիրէր : Ա-
մէլէ քէնտիլէրէ վէրիլմէսին՝ նիզամէն թա-
յին էթտիլի էն աշղըր իւճրէթտէն աշու-
ղը իւճրէթ ալմազ իսթէմէյօրլար , մատէն
սահիպլէրի իսէ ամէլէ իլէ էթաիլէրի
փաղարըզ նէթիճէսինտէ ողլաշղըրլարը
ֆիյաթտան զիյատէ իւճրէթ վէրմէք իս-
թէմէյօրլար : Պու կրէվիսն պիւթիւն միւ-
լէթին հայաթընա ալազատար օլտուղ
հիսապա ալընարազ , պաշ վէրիլ Ասլուիթ
վէ գապիւնէնին տիկէր ազալարը 10 կին
ալէտտէվամ թարաֆէյնին մուրախիաու-
լարը իլէ կիզլի միւզաքէրաթտա պուլուն
տուլար , վէ քէնտիլէրճէ պիր վատաթ
թարիզ թէքիֆ էթտիլէր իսէ տէ , մա-
տէն սահիպլէրինին պիր զըմը վէ տմէլէ-
նին հիշ պիրիսի պու թէքիֆի գապուլ
էթմէմիշ տիր : Վէսվէսէ էտիլտիյինէ կէօ-
րէ , ամէլէ արասընաա Սօսիլուխսիյէր
էօյլէ ֆիքրլէր տաղըթմըշ ալը քի , շիմաի
էն աշղըր իւճրէթ թալէպիլլէ պաշլույզպ
եափաշ եափաշ մատէն սահիպլէրինին է-
լինտէն պիւթիւն մատենլէրի զապթ էտէ-
ճէրլէր : Տիկէր թարաֆտան մատէն սա-
հիպլէրի ամէլէնին քէնտի վաղարըզլարը
նը պօզմայլա մուգափէլէյի պաշա չըգար-
մալարընը թալէպ էտիյօրլար : Մէսէլէնին
միւշքիլ ճիհէթի շու տրը քի , ինկիլիզ
հիւքիւմէթի՝ էսասընճա հիւքիւմէթ էհա-
լինին թիճարէթճէ իշլէրինէ գարըշամալ ,
լաքին պու քէօմիւր իշի իսէ էօյլէ պիր
մէսէլէ տիր քի , պիւթիւն էհալինին հա-
յաթընա տօղրուտան ալազատար ալը ,
պինտէն ալէյհ հիւքիւմէթ Գանունը էսու-
սիյէ մուղայիր օլմայարազ պու իշին թէս-
վիյէսինէ պիր եօլ պուլմազ մէճպուրիյէ-
թինտէ պուլունույօր : Թաթիլի էշղալ է-
տէնլէրին տայլար պիր միլիճնա եէթիշմիշ
տիր աէնիլլիյօր : Պազալըմ ինկիլթէրրա պու
պիւհրանտան նասըլ գուրթուլաճազ ալը :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՎԱԼԻՏԵԼԵՐԷ ՄԵՔԹՈՒՊ

ՊՈՒՐԱՏԱ ՊՈՐ ԶՈՃՈՒԿ Վ.Ս.Ր

ՄԻՍՍ Մ. Ս. ՏՍՏ

2.

Տօսթլար , աղը մէտուլիյէթ քիմտէ
տիր : Փէտէր վէ վալիտէլէր սիզտէ տէյիլ
մի , չօճուղունուղըն հայաթընա նէ՞ կիպի
էսապլար վազ էտիյօրսընը : 12 վէ 20
սիննի արասընտա չէյթանըն հէր հալտէ
վազը օլաճազ հիւճիւմ , վէ թէճրիպէլէ-
րինէ գարչը անը նա՞ղը հազըրլույօրսընը :
Պիր չօգ վալիտէլէր պէլքի պուլաաա կէօլ-
լէրինի գափայլազ պուրուլէ , « Լաքին պէ-
նիւմ օլլում եալան սէօյլէմէզ , ալազաքըզ
տէյիլ տիր , » տէյէճէքլէր Սէվկիլիւ տօսթ-
լարմ , չօճուղարընըլըն թալիմի մէտէլէ-
սիտէ էն պէօյիւք խաթամըզ տիլէրին
խաթալարընը կէօրմէմէզլիյիմիզ , քէօրլիւ-
յի միւշ տիր : Պու քէօրլիւք մուխաթարա-
լը , միւհիք տիր : Յիսուսա կէլինիզ վէ չօ-
ճուղարընըլըն գալպինտէ եուվա եափան ,
պէլքի տէ հալա եափմըշ օլան ֆէնա թա-
պիւթը կէօրմէք իշին կէօզլէրինիզի աշ-
մասընը անտէն թալէպ էյլէյինիզ : Սիզ
անը կէօրմէք իսթէմէյօրսընը : Կէօզլէրի-
նիզի աշընըզ վէ անը Ալաճըն կէօրաիլիւ
կիպի կէօրիւնիւզ : Թէքրար Յիսուսա կէլի-
նիզ վէ նէ եափմազ կէրէք իտիլինիզի սի-
զէ կէօթէրմէսինի անտէն թալէպ էյլէ-
յինիզ :

Պէլքի Յիսուսանա՝ « Էվլաալմ , տէն քէն-
տի կիւնահլարընը գուղունըն գանընտա
եւլոգաւամըշըն , նի՞շին չօճուղունուն կիւ-
նահլարը իշին պանա միւրաճաաթ էտի-
յօրսըն , թէվպէ էյլէ վէ էվլէլա տէն խէ-
լաս օլ , » տէյէճէք տիր :

« Զայ օլմուշ » քէլիմէսինին մանասընը
թէքմիլ անլայօ՞րմըլըլ , Պիր վալիտէ քէն-
տի պէպէյինի տօգթօրա կէօթիւրիւպ
« Պէպէյիմին կէօզիւնտէ պիր լահաթսըզ-
լըզ վալ , լուիֆէն պազընըզ վէ լաղըմ »

օլան թէտավիւրի ետփոխել,» տէտի: Տօգ-
թօր պէպէսի ալար, ուզուն վազթ տիգ-
գաթլա անըն կէօղիւնիւ մուայէնէ էյլէտի,
վէ պէպէսի թէքրար վալիտէսինին գու-
նաղընա թէսլիմ էտէրէք, «Հանըմ, պէ-
պէսինիզ քէօր օլմագ իւզրէ տիր, տիւն-
եատա անա շիֆա վէրէճէք հիշ պիր գուվ-
վէթ եօգ տրր,» տէտի: Վալիտէ աղլայա-
րագ պէպէսի պաղըրնա պաստը, վէ «Ալ-
լաճըմ...քէօր մի,» տէյ'րէք եէրէ սէրիլ-
տի: Օ վալիտէսին նա՞սլ հիսա էյ էտիլինի
անլայապիլիւրիզ: Լաքին Յիսուս «Քէօթրիւմ,
թօփալ վէ ամա օլմագ, զայ օլմագտան
էվլա տրր,» տէտի: «Զայ օլմուշ, զայ օլ-
մուշ,» նէ տէհէթիլի լուղէթ: Խանէնտէ
պուլունան կէնճ իշիւն պու լուղէթ սէմա-
տա եազըլըյօ՞ր մը: Պունու սատէճէ խաթ-
րըմըզտան կէչիրաիլիմիզտէ գանըմըզ աօ-
նուպ, գալպիմիզ զըլեան վէ պիւթիւն
մահիյէթիմիզ պէօյիւք վէ միւսհիշ պիր
գօրգու իլէ լէրզան օլմա՞ղ մը:

Սիզէ թէքրար էթմէք իսթէտիլիմ պաշ-
գա պիր այէթ վար տրր, «Հէր քէս քէնտի
խանէսինին գարչըրընը...» (Նէեմիա 3.28):
Նէհուտիլէր երուսաղէմ շէհրինտէ խարապ
վէ վերանէլէրի կէօրէրէք՝ պիրպիրէրինէ
«Գալգալըմ, թամիր էտէլիմ,» տէտիլէր:
Վէ մուհարրիլ իլավէ էտիլօր, «Պու սուրէթլէ
անլէր պու էյի իշիւն գօլլարընը թագ վիլէ
էյլէտիլէր:» Նէեմիանըն իշիւնճիւ պապըն-
տա շու սէօղլէրէ թէսատիւֆ էտիլօրըզ,
«Հէր քէս քէնտի խանէսինին գարչըրընը»
Թիւրքիա մէմլէքէթինտէ տաղըլըշ օլան
փէտէր վէ վալիտէլէր, պու խըտմէթտէ
պուլունան իշտաշլար, «պուրատա պուլու-
նան չօճուգ» իշիւն մէսուլ օլանլար, «գալ-
գալըմ վէ պիւսա էտէլիմ, «Հէր քէս քէն-
տի խանէսինին գարչըրընը:» Հալ փէք
թէհիլէքլի տիր: Զօճուգ պուրատա տրր,
վէ գալգըպ քէնտի խանէմիզին գարչըր-
ըն ինչա էթմէտիլիմիզտէն պէլքի օ էպէ-
տի խարապիլէթէ կիտիլօր: Կիւնահ էտիպ

անտէն աօլայը միւզթարիպ օլան պիր չօ-
ճուգ նէ՞ տէր պապընըզ: «Էւքի կիւնահ-
լարըմըն թէէտիլի պէնի ապա թէրք էթ-
մէյէճէք կիպի հիսա էտիլօրըմ: Կիւնահ
պէնալէրինին քէնտինի գուրթուլամայա-
նաղը տէրէճէտէ գալի պիր սուրէթտէ
պաղլամազտան էվվէլ Յիսուսը գապուլ էյ-
լէմէսի իշիւն հէր կէնճի թէչվիդ էտէճէլիմ:»

Զօճուգլար շիմտի գարչըմըզտա տրր, լա-
քին պիրազտան կէչիպ կիտէճէքլէր: Զօ-
ճուգլար չափուգ պէօյիւլիւպ ատէմ օ-
լուրլար: Ատի պիր գալիտէ տիր քի, ան-
լէր պէօյիւտիլքլէրինտէ վէ կիւնահըն
գուվվէթի ալթարըլընտա տիւնի թէէտիլ
էքսիլիւր, զալթլէչիւր: Պու մատտէ հագ-
գընտա պիր մուհարրիլ «Զայ օլմուշ պի-
հիսապ կէնճլէր վար տրր քի, միւնասիպ
սուրէթտէ տիգգաթ էտիլմիշ օլսայտը խէ-
լաս օլմուշ օլաճագլարար,» տէյօր: Պաշգա
պիրի՝ «Պուրատա Խրիսթիյան տավէթինէ
մունթաղըր վէ ամատէ պէօյիւք պիր օր-
տու վար տրր,» տէյու եազըլօր:

Վալիտէ վէ փէտէրլէր, սիզ անլէրի
տավէթ էտիլօրմըլընըզ: Էկէր անլէր 12
վէ 20 սիննի արասընտա Քրիստոսը գա-
պուլ էթմէյօր իտէլէր, պու միւտտէթտէն
սօնրա անլէրի գազանմագ ատէթա իմ-
քեանսըզ օլուր: Հէր պիր չօճուղըն էօմ-
րիւտէ անը Յիսուսա գաղանմասը նիս-
պէթէն գօլայ օլան պիր վագթ վար տրր:
Լաքին պու միւտտէթ կէչտիքտէն սօնրա,
պագ իշ նասըլ կիւճլէչիւր: Ախրէն 4,500
քիսնէտէն իպարէթ պիր մէճիտտէ կէօ-
րիլաիլիւնէ կէօրէ, 10 սիննինտէ 400,
10 իլէ 12 արասընտա 600, 12 իլէ 14
արասընտա 600 չօճուգ, վէ 25 եաչընը
կէչմիշ օլանլարտան անճագ 25 կէնճ Քրիս-
տոսա կէլմիշ իտիլէր: Այնի մէճիտտէ 500
վալիզ վար իտի, անլէրին էքսէրի 16 եա-
չընա կիրմէզտէն թէվպէ էթմիլէր իտի,
40 թանէսի 16 վէ 20 սիննի արասընտա
իմանա կէլմիլէր իտի, վէ պու 500տէն

անճադ 15ի 20 սիննինտէն սոնրա Բրիստոսա կէլմիշ իտի : Պու կէօսթէրմէյէ չալըշտըղմըզ պահասա գուվլէթլի պիր իսպաթ տըր , եանի 12 վէ 20 սիննի արասընտարի միւտաէթ պիր կէնճին էօմրինտէ պիւհրանլը պիր զէման անըն հայաթընը խարապ եա տա խէլաս օլուպ , էպէտի գայա իւզէրինէ պինա էտիլէճէյի վազթ տըր : Պու չօճուզլար իչինն եէկեանէ խէլաս Յիսուսըն անլէրէ թագաթիմ էյլէտիյի խէլաս տըր :

Անճադ չարէ՝ «Պիր ատէմ եէնիաէն տօղմատըզ ճա ,» տըր : Զօճուզլարմըզ պէօյիւք թէհլիքէտէ տիր : Թէճրիպէլէր անլէրի հէր թարափտան թէհտիա էտիյօր : Ալլահա չիւք օլուռն քի պիր խէլաս եօլը թէտարիք էյլէմիշ տիր : Նէ էյի գարարլար , նէ տէ կէնճ թարափընտան էտիլէն ճէհտէր անը հէր թարափտան իհաթէ էյլէյէն պաթագտան խէլաս էտէմէզ : Անըն պիրիճիք մէլճար՝ քէնտինին սէմալի Փէտէրի վէ եէկեանէ խէլասը ճիւմլէմիզ իչինն էօլէնին գանընտա տըր :

Ս Օ Ն

ՔԵՅՅ ՄԵՔԹԵՊԼԵՐԻ ԻԼԷ
ՇԷՇՐ ՄԵՔԹԵՊԼԵՐԻՆԻՆ ՄՈՒԳԱՅԷՍԷՍԻ

ԷԼԻՇԱ ԷՖ. ՐՈՒՊԵԱՆ, ՄԱՐԱՇ

2.

Քէօյ մէքթէպի փրօկրամլարընա գիյատէ խուսուսիյէթ վէրէճէք օլան տիկէր պիր ունսուր՝ քիճարէք վէ սըհիճէքէ աիտ ամէլի տէրսլէր տիր : Քէօյլէրիմիզին պէօյիւք պէլասը փիսլիք վէ նէթիճէսի օլան իլլէթլէր տիր : Զօգ քէրրէ էտէն կիպի կիւզէլ վէ հէմ հայաթ հէմ սըհհէթ մէքեանը օլան պիր մուհիթ իչինտէ , եաշանըլմազ տէրէճէ փիսլիք վէ քէրահէթլէրէ զարգ օլմուշ պիր քէօյիւ կէօրմէք գատար աճըլը պիր վագըա եօգ տըր : Աճայըպը չուքի , քէօյլիւլէր պու միւհիք փիսլիքլէր իչինտէ իքէն անսէն խապէրլէրի եօգ տըր : սէօյլէրսին տէ անլատամազըն , անլատար

տա ատէթլէրինին էսարէթինտէն այրըլտամազլար : Պէօյլէ փիսլիքլէրէ զարգ օլմուշ օլան քէօյլէրիմիզտէ , փիլէլէրի , քէհլէլէրի , քիրլի էլ , այագ , եիւզ վէ իսթ պաշլարը , մուրտար սէրկի վէ եաթագլարը տիւչինմէսէք , հէքիմիզ վէ իլաճարզ հալտէ միգրօպլար վասրթասըլլա մէյտանա կէլէն իլլէթ վէ էօլիւմլէրի հանկը՝ լիսան վէ գալէմ թարիֆ էտէպիլիր :

Իչթէ քէօյլէրիմիզին ազիմ խէլասը՝ հէման չօճուզլարըն պու նօգթալարտա ամէլէն վէ տիգզաթ իւզրէ թալիմ օլունմալարընտա տըր : Քէօյ փրօկրամլարընտա պու ճիհէթ էն իսթլին պիր մէվգի թուլմադ կէրէք տիր : Մուալլիմ եա մուալլիմէ պու ճիհէթի քէնտիսինէ ագտէս պիր փարզ սայմագ կէրէք տիր : Հագիգի պիր վաթանփէրվէր րուհու պուրատա զահիր օլուր : Մալթ արա սըրա իիսթար վէ նաուհիսթլարլա սալուշաուլմագ տէյիլ , անճադ թէմիզլիք վէ սըհհէթ գաիտէլէրինի րէսմէն թէտրիս վէ թալիմ էյլէմէք : Մալթ կիւզէլ էօրնէք օլմագ տէյիլ , պու նէզափէթ քէնտիլէրին թա խօշլանտըզլարը իւլֆէթ վէ ատէթլէրի օլանտէք անլէրի չօճուզլարա իճրա էթաթիւմէք : Էլ , այագ , եիւզ , տիշ վէ ճէսէա երյգաւմագլըլը , վէ պաշ թարամագլըլը նիզամէն թալէպ էյլէմէք , էլպիսէ , մասա վէ ոաիլէլէրինէ տիգզաթ տա միւքեաֆաթ եա միւճաղաթ թարիգիլլէ տագիգ պուլունմագ , թէմիզլիյին վէ քիրլիլիյին նէթիճէլէրի հագգընտա ամէլի տէրսլէր վէրմէք , քիրլիլիք եիւզիւնտէն հայլանաթա վէ նէպաթաթա թարի օլան իլլէթլէր հագգընտա կէօլլէրինի աշմագ , հէման էօնլէրինտէ սիւտիւն , եօղուրտըն , փէյիլիին վէ թէրէ եաղընըն , ալա վէ թէմիզ նէվլէրինի պիթթէճրիպէ եափմագ , պէօյլէճէ թէհարէթ վէ սըհհէթ գաիտէլէրինի թապիի պիր հալա գօյանտէք սայ էյլէմէք տիր : Էկէր պունտա մուվաֆֆագ օլուր իսէք՝ միւսմիր վէ գուվլէթլի պիր

գալմա, Իսկիչերա կիպի սէյյարլար ճէզպ էտէն եսյլալարա, մահսուլաթը՝ գըյ-մէթլի փաղար պուլան պերխօրտար հէ-վարիյէ մալիք օյուրըզ:

Քէօյ մէթէպլէրի փրօկրամընա չէբլ վերէճէք օլան տիկեր պիր խուսուս հիւ-սիյաք ի վաթաւիհէրվէրի տիր: Պու աւ-տիրիմիզ՝ զէմանըմըզըն «վաթանփերվէրլիք» տէտիքլէրինտէն փէք Փարգը պիր չէյ տիր: Երկիրթ սայրլմագ, էպիհա գուլա-նապիլմէք, այնի միլլէթ վէ իթիգատտան օլմայանլարա տօղրու խասիմանէ պուլուն-մագ, պուլար սաթթէ վաթանփերվէրլիք տիր: Հագիգի վաթանփերվէրլիք սատէ պիր թահտիա եա թարիֆ իլէ, չօճուգ-լարա քէօյ եա հէվարիլէրինի տաիմի սու-րէթտէ սէվտիրմէք իլմի տիր: Պու՝ աւտէ-մին, թապէն աօղուպ պէօյիւտիլիլ եէրէ տօղրու թաշարըղը մուհապպէթինտէն փէք իւթիւն վէ Փարգը պիր խուսուս տըր: Օ՝ վաթանը մէզիյէթ վէ լիյազաթըրը իչիւն սէվմէք, հէմ հագիգաթ վէ մէպ-տէլէրէ միւթէնիտէն անա ըապթ օլուն-մագ տըր: Զիրա հէր քէօյլիլ՝ սէպապէ-թինտէն կէօրիւպ կէզտիյի տէրէլէրի, թէ-փէլէրի, չիմէնլարլարը, օրմանլարը վէ մէն-պալարը սէվէր, տիւննատա գուլիպէսի գատար կիւզէլ պիր մէսքէն եօգ տըր: Լաքին այնի վագթաա «Տաղլար իզսիզ գալմասըն աէյու Ալլահ պիզի պուրայա գօյմուշ» տէյերէք չէքվա էտէր: «Սէֆա-լէթ վէ լանէթ մէքեանը տըր,» տէյու չէհրէրէ վէ աիյարը էճնէպիյէյէ իշթի-յագ չէքէր վէ Ֆիրար էտէր: Իշթէ արու-նըլան էօյլէ պիր փրօկրամ տըր քի, ա-նըլէ թաթըլ պագըղը քէօյ էվլատը մէս-քէն վէ մուհիթինի ֆիլիլէն սէվիլն, վէ ա-նա տօղրու մուգատտէս ֆարզլարընտա մէվթէտէք սատըզ գալսըն:

Պուրայատէք իսթար էտիլէնլէր պու ճիհէթին թէէմինիլէ մէտար օլապիլիր ի-քէն, պաղը խուսուսի վաթըթալար տա եօգ տըր:

ճիտտէն թափսիյէ էտիլիր: Անլէրաէն իլ-քի, վաթանըն միւթէնէվլի ճիհէթ վէ մէզիյէթլէրի հագգընտա չօճուգլարա մէ-գալէլէր եազտըրմագ տըր: Զօճուղըն բու-նու միւթալաա էթտիյի վէ հագգընտա մէգալէ եազտըղը չէյի սէվէր: Սանիէն, խուսուսի քէրէննիւմիլէր տիր: Քէօյ չօ-ճուգլարընըն սաֆ վէ սատէ ֆիքրլէրինի վաթան վէ նասիպլէրինէ ըապթ էյլէմէք իչիւն պունտան զիյատէ միւհասիր պիր վա-սըթա պիլմէզիլ: Պիր չօճուգ իչիւն պիլ-տիյի պիր կէօլ, պիր չայ, պիր գայա, պիր ուշրում, պիր չիմէնլար, պիր օրման, պիր ուլու աղաճ հագգընտա գալէմէ ալըն-մըշ պիր չիր վէ թէէլիֆ էտիլմիշ պիր մա-գամ գատար միւամիր վէ պագի մու-հապպէթ գայտը օլամագ: Միւնէվ-վէր գալմար պու ճիհէթլէ փէք իլէրտէ վէ զէնկին տիրէր: Պու նէվ Թիւրքէ վէ էրմէնիճէ չիր վէ պէսթէլէր արամըզտա տաիի նասիրաթտան տէյիլ տիր: Քիւնշ-քի պու նէվ էսէրլէր ճէմ վէ իսլահ էտի-լէրէք, քէօյ մէթէպլէրինտէ իսթիմալ էտիլէլէր: Քիւնշքի քէօյ մուալլիմլէրի պէօյլէ էսէրլէրի մահալլի օլարագ պիզզաթ քէնտիլէր թէրթիպ վէ թէլիֆէ սայ էյլէ-սէլէր: Սալիտէն, Բէսմ վէ Քօթօղրամըրս քր: Իլմի կէզմէլէր չօճուգլար իչիւն փէք զըմէթլի տիր, լաքին պէօյլէ մահալ վէ մէնլարէլէրին ֆօթօղրաֆլարընա սէյր էթ-մէք՝ վէ մալիք օլմագ իչիւն անլէրտէ զի-յատէ պիր խահիշ վար: Տիրայէթլու վէ արզուլու պիր մուալլիմին էլինտէ՝ իշթէ պու նէվ ֆօթօղրաֆ վէ թասվիրլէր փէք տէ-յիլլի պիր իշ կէօրէպիլիր: Հագիգաթ վէ դաիտէլէրի ֆօթօղրաֆլարտա իզահ էթ-մէք, մահալլի նումունէլէրի էճնէպի աի-յարլարընքի իլէ մուգայէսէ էտէրէք, վա-թանըն մէզիյէթլէրինի մէյատանա գօմագ, մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհ ույանտըրմա-նըն ազիմ վաթըթաալ օլտուղունտա չիւպհէ եօգ տըր:

Քեօյ մեքթէպլերի փրօկրամընտա զիբր էթմէք իսթէտիյիմիզ պիր սօն մանսուսի-յէթ եւազ մեքթէպլերի տիր : Քեօյլիւէր ալէլումում չիֆթճի վէ սիւրիւ սահիպի օլտուգճա , սէնէնին նըսֆը եա զիյատէսի գատար ուզուն պիր միւստէթ զըշլալար-տան ուզազ թարլալարտա , պաղ պաղչէ-լէրտէ , էն զիյատէ տաղ եայլալարընտա պուլունարագ մեքթէպ միւստէթլէրինին զըսաա վէ թալիմլէրինին փէք նօգսան օ. լաճաղը պէտիհի տիր : Իմաի պո նօգսան վէ զիյան եաղ մեքթէպլերինտէն զայրի նէ՞ իլէ թալմին էտիլէպիլիր : Պէօյլէ չիֆթ-լիք վէ եայլալարտա վազըթըրարըն սանքի քիւլլիլէն պօշունա կէչիրէն հիսապսըզ շօ-ճուզլար պուլունուր քի , հէր կիւն հիշ տէլիլ իսէ պիր գաչ սաաթ տէվաւմ էտէն մեքթէպլեր իլէ փէք գըլմէթի նէթիճէլէր մէյտանա կէլէպիլիր : Ալէլիստա մէվի-մին վէ մէվգիլին օ կիւզէլ հէմ միւստիտ հաւլալարընտա ալա նոււմունէլէր արաալը-տա , սէյյաւհաթ վէ թէտգիգաթ տէրս-լէրի գապիլ օլապիլիր : Պու նէվ մեք-թէպլեր մուալլիմլէր իչիւն տախի գափալը վէ օտանճըլ մեքթէպ օտալարընտ նիսպէ-թէն նէ գատար էֆղալ օլաճագ տըր : Պէօյլէ մեքթէպլեր կիւնիւն պիր գըսմընտա պիր մէվգի վէ եայլալարտա , տիկէր պիր գըսմընտա իսէ հէմճիվար օլան պաշգա եայլալարտա տախի օլարագ իգթիսաաա աա փէք մուվաֆըզ կէլէպիլիր : Նի՞չիւն սէյյար թապիպ վէ խասթախանէլէր , սէյ-յար օրտու վէ լէշիկըլէր , սէյյար վաիզ վէ միւպէշիլըլէր օլտուն տա սէյյար մուալ-լիմլէր , սէյյար մեքթէպլեր օլմաղըն :

Իշթէ քեօյլէրիմիզին նատիպի շու իյմա էտիլէն նէվտէն փրօկրամլարը չէվգ վէ մուհապպէթլէ իճրա էտէճէք օլան միւզ-թէտիր մուալլիմլէրէ մէնութ տըր :

Ս Օ Ն

„ԷՕՐՆԵԿ ԱԼՍԸՆԼԱՐ“

Մ Ի Ի Մ Ա Պ Ա Պ Ա Չ Ի Ք Ե Ա Յ Ե Ս Ի

2.

Խօշ պիր պահար ագչամը իտի .

Իքի կէնճ , չէհրէ պէշ միլ մէսաֆէտէ պուլունան դարա տաղտան աշաղը՝ պաղ-չէյէ տօղրու էնիյօլլար : Ավ իչիւն սապահ-լայըն չըգմըլար իսէ տէ , իչէ եարար պիր չէյ վուրամամըշ օլաա գըրընտան , սօն պիր թէճրիպէ նիյէթինտէ իտիլէր , ֆագաթ օրտաա տա պաղը սահրաճը պուլունտու-ղունտան , չէհրին եօլընր թուլմաղա մէճ-պուր օլտուլար :

Կիւնէլ պաթմագ իւզրէ իտի . Իքի կէնճլէր , պիր թէփէտէն եօղարը տօղրու չըգըլլար , լաքին անլէրտէն պիրիսի տէ-րին տիւչիւնճէլէրէ տալմըշ , եօլտան կէրի գալլըյօր . պաղչէտէքի մէյիօլլար՝ իւզերինէ ֆէնա պիր թէէտիր . պրաղմըշ կէօրիւնիւ-յօր : Պիր տէ թէփէնին արգա թարաֆըն-տան չէօյլէ պիր միւսահէպէ իչիտիլմէյէ պաշլատը :

— Ամմա բուսթ կէլտի հա՛ , փարանըն հէփսի տէ եանընտա՞ մը տըր :

— Հէ՛ եա , հէփսի տէ եանընտա տըր , քէնտինի պրաղտը՞գ մը քի : Զաթէն չէհր-տէ իքէն քէնտինի սէրխօշ եափալը իտիլ , եօղաա պուրոյա կէլմէզ իտի...

— 95 լիրտ , ամմա փարա հա՛...

— Էնտինէ պու կէճէ եափաճաղըմըզը եափալըմ տա... իշթէ կէօրիւնտիլէր :

Պունլար չէհրին պիր գաչէհվէն գոմար-ճըլարը իտիլէր :

Էնտիշնաք կէնճ պիր աղ սուրտը... Պիր՝ պաղչէյէ պագտը , պիր օ թարաֆա կիտէն շու հայտուտլարա պագտը , զանն էտէրսին խուհալուտ պիր ֆաճիէնին թաւ-միւմ էտիլաիկինի կէօրիւյօր իտի : Ֆիք-ըինտէ պիր չէյ վար իտի , եափաղա թէ-

րէտտիւտ էտիյօրտը... եիւրիւտիւէր...
եարըմ սաաթ սօնրա շէհրտէ իտիւէր:

* *

Պիր ազ սօնրա այնի հօլ իւղէրինտէ
թէքտէն պիր կէնճ շէհրտէն պաղչէյէ տօղ-
րու աճէլէ իլէ կիտիյօրտը: Պիր սաաթ
սօնրա պաղչէնին իւսթ թարափընտա փու-
նարըն պաղը կէօրիւլէպիլէճէք պիր զսյա
արգատաշըմօր օթուրտը:

Էթրաֆ քեամիլէն գարանլըզ, հիսս օ-
լունուր տէրէճէտէ սօղուզ պիր ըիւզկեար
վէզան օլույօր իտի իսէ տէ, կէնճ անլէր-
լէ միւթէէսսիր օլմայօր. անըն կէօղիւ
պաղչէտէ, փունարըն պաղընտա իտի: Օ-
րատա օրթատա պիր ֆանուս եանըյօր,
էթրաֆընտա, 8—10 տաէմ օթուրմուշլար
րագը իշիյօրլար. պիրիսի էլինի գուլաղը-
նա գօյմուշ եիւքտէք սէսլէ պիր զաղէլ
օգույօր, տիկէր պիրիսի այագ իւղէրինտէ
սագիլքէ էտիյօր: Օ զուլմէթտէ չըպլագ
գայալար արասընտա պէքլէյէն կէնճ իշթէ
շու րագը տաղըտանա պագըպ անըն հագ-
գընտա աիւշիւնիյօրտը, անը պիր գաշ
սաաթ էվիլէ պուրատա եիլէ այնի խըտ-
մէթտէ կէօրմիւշ իտի: Նէ տէ կիւղէլ
եագըշտըրըյօր, թէքմիլ մէճլիս էհիլ օլ-
մուշ. հէփստէ քէնտինէ պագըյօրլար:
Լաքին եարընըզ տուրան կէնճ անըն պու-
հալընա աճըյօր, վէ անըն իշիւն կէօղլէ-
րինտէն աճը եաշլար ագըտըյօր: Եագըճ,
քիւշիւքլիքտէն անըն իլէ արգատաշըլը,
քէնտինի մէքթէպտէ վէ խարիճտէ պիր
չօգ թէճըրիպէլէրտէն գուրթարուղը, վէր-
տիյի նասիհաթլար վէ անտ պէտէլ ալտը-
լը պաղը հագարէթամիլ ճէփապլար վէ
սաիլէ պիր պիրինի միւթէագըպ կէօղլէրի
էօնիւնէ կէլիպ կէլիյօր... Պաղչէն ճանը սը-
գըլարագ քէնտի քէնտինէ «Պէն նէ՞ եա-
փըյօրըմ, նէ՞ օլուրտա օլուն, պանա նէ՞,
պունտան արթըզ իւմիտ մի վար, պիր
չափզըն արգատաշ իշիւն քէնտիմի նիշիւն

մուխաթարայա իլգա էտէյիմ», տէյէրէք,
հէման գալգըպ շէհրէ տէօնէճէք օլույօր:
Թէհլիքէտէ օլան պիր կէնճի գուրթարմագ
վագիֆէսի, քէնտինի պրագմայօր... Պիր
գաշ սաաթ էվիլէ թէփէտէ օլ խալիլէրտէն
իշիթտիյի լագըրուղլար ֆիքըրինէ կէլիյօր,
վէ պիր տէհշէթէ կիրիֆթար օլարագ՝
«Խայր, խայր, էօլէմ տէ շու շաշգըն
արգատաշըմօր օլ վահշի ճանվէրլէրին է-
լինտէն գուրթարաճաղըմ», տէյիպ, հէր
սանիյէտէ օրատա պիր արպէտէնին զուհու-
րունա մունթաղըր իքէն, իշթէ նակեահէն,
պիր գաշ սիւհ լաթլայըշը իշիտիլաի...
Ֆանուս գըրըլտը... գօյու զուլմէթ... իշթէ
պիր գարըշըլըզ, սէս, շամաթա...
«Վուրըն», «Աման, իմտամ», սէտալարը
...պիր տէ պաղչէնին եօգարը թարափընտան
պաղգա պիր թիւֆէնք փաթլայըշը վէ
գուլվէթի պիր՝ «Ճավրանմայըն» սէտալը
հայտուտլարը օ թարաֆա ճէլպ էթտի...
չէտիտ պիր չարփըշմա վուգու պուլտու...
խրսըզլար գաշարլար... Պիր ազ սօնրա
փունարըն պաղընտա սաաթ պօյուն պօյունա
սարըլմըշ իքի կէնճ պուլունույօրտը...

—Վան... Արամ գարտաշըմ, սէն
մի սին:

—Լիւռն...

* *

Գամէր, սօղուզ շէօլէլէրինի, խաաթա-
խանէնին իւսթ գաթընտա, պիր օտանըն
փէնճէրէլէրինտէն իշէրի սաշարագ, եա-
թագտա եարէլի եաթմագտա օլուպ, հա-
յաթընըն հէնուզ Չհինճի նէվպէհարընա
փանիհատէ պիր կէնճին, զաթէն սօլմըշ
սիմասընը, տահա զիյատէ պիր հիւզնէ
ղարգ էյլէյօր: Խաաթանըն պաղը ուճունտա
հէման քէնտի գաւտար զաիֆլէշմիշ պաղգա
պիր կէնճ, մէլուլ, մահլուհ, տիղ իւղէ-
րինաէ խաաթանըն տուտագլարընը կէօղլէթ-
լէյօր...

—Աման... եանըյօրըմ... եիւրէկիմ...

չարփը... օֆ... օֆ... ամա՛ն... լաքին...
 իշթէ... գըզտըրմա... կէչիյոր... սօն...
 րահաթ... տագի... գէլէրինտէ... պալուն...
 տըղըմը... հիսա... էտիյորմ... իշթէ...
 այագ... լարմ... սօզայոր... եավաշ... եօ...
 գարը... տօղրու... կէչիյոր... արթըզ...
 շու... սօն... սէօղլէրիմէ... տիգգաթ...
 էյլէ... — Հիշ... ճանրն... սրգըմարն...
 պէնիմ... տախի... ճանրմ... սրգըմայոր...
 չիւնքի... սէն... գուրթուլարն... անճագ...
 կիթ... պարի... ճիւմէ... կէնճիլէ... սէօյ-
 լէ... ույանսընլար... կիթտիլէրի... փէնա...
 եօլասն... կէրի... տէօնսիւնլէր... սէնտէն...
 Լեւոն... էօրնէկ... ալսընլար...

* *

Սապահլայըն քիլիսատա պիր ճէնագէ
 ալայը պուլունայոր։ Այնի կիւնտէ նիքեահ-
 լարը մուսամմէմ օլան իքի կէնճիլտէն
 պիրի շիմտի սանարգ տէրունիւնտէ րահաթ
 արբ։ Պիւթիւն էհալի ֆէրեսատ էտիյոր...
 քէզա թապութըն պաշը ուճընտա պիր
 կէնճ աղլայոր վէ չաղըրըյոր։ — «Պէնտէն
 էօրնէկ ալսընլար... պէնտէն էօրնէկ ալ-
 սընլար...»

Պիր ազ սօնրա մէզարիսթանտա արը-
 լար։ Իշթէ միւսթագպէլ իւմիտլէրիյլէ
 մէսուտ պիր կէնճ՝ սիյահ թօփրաղա թէս-
 լիմ օլունայոր... Հէր իշ պիթտի... ղա-
 լէպէլիք չէհրէ տէօնիյոր, ֆագաթ օ կէնճ
 մէզարըն իւզէրինէ գափանմը պէր տէ-
 վամ պաղըրըյոր։ — «Պէնտէն էօրնէկ ալ-
 սընլար...»

* *

Մէրհում կէնճ, պէյանտան միւսթէ-
 պան օլաուզը իւզրէ, Արամ իտի։ Օլ կէնճ
 հայտուալարլա չարփըչըպ՝ Լեւոնը գուր-
 թարիլը իտի իտէ տէ, հայըֆ, ղալիմ պիր
 գուրչուն կէօքսիւնէ իշլէմիշ իտի։ Կիւճ
 հալ չէհրէ տէօնտիլէր։ Սապահլայըն խառ-
 թախանէյէ կէօթիւրիւլտիւ, լաքին գուր-

չուն չըգաբըլամատը վէ սօն կէնճ իւզէրինէ
 չէսիտ պիր գըզտըրմա կէլէրէք քէնտիւնի
 ալար կէօթիւրտիւ։

Լեւոնըն տա ազլը պաշընա կէլտի,
 հագիգի տօսթը թանըտը, ամմա վագթ
 կէչմիշ իտի։ Վէ օ կիպի պի էմսալ պիր
 կէնճին մահվընա սէպէպ օլաուզունա տա-
 յանամայարագ, պիր գաշ կիւն սէրսէրի
 կիպի տօլաշտըգ տան սօնրա, րահաթլաշտը
 վէ շիմտի տալթ Արամըն քէնտիւնէ էթտիկի
 սօն թէնպիհի իճրայա չաղըրըյոր իտի։

* *

Կէնճ սաաթ իքի րատտէլէրի իտի։ Գա-
 մէր էթրաֆտա էսրարէնկիզ մէնզարէլէր
 նագշ էտիյոր։ Շէհրին ուճունտա, Ֆար-
 ճօնըն գահվէխանէսինտէ պիր գաշ եիւզ
 ատէմ օթուրմիշլար, պաղըր սիկարա վէ
 նարկիլէ կիպի չէյլէրլէ էյլէնիյոր, պիր
 թագըմը րագը վէ սաիրէ իշիյոր, պաշդա
 պիր թագըմ ատէմլէր տէ այրը պիր քէօշէյէ
 չէքիլմիշլէր գըզլըն գումար օյնայօրլար իտի։

Պիր տէ գահվէխանէնին գափուսը ա-
 չըլար վէ պէնկզի սօլմըշ, կէօղլէրի եաշը
 մահզուն պիր կէնճ իշէրի կիրտի։ Վէ իւք
 տէֆա պիրինճի թագըմ ատէմլէրին եա-
 նընա կիտէրէք, «Պիրատէրլէր, լէճա է-
 տէրիմ պուրայա կէլմէքտէն վէ շու սի-
 կարա վէ նարկիլէ իսթիմալընտան ֆարիզ
 կէլինիզ։ Պէնտէն էօրնէք ալընըզ,» տէտի։
 Վէ իքինճի թագըմ ատէմլէրին րագը,
 չարապ իշէնլէրին եանընա կիտէրէք գա-
 տէհի ալար վէ, «Արգատաշլար, լէճա
 էտէրիմ, պունու պրագընըզ, պիր ազ
 էվվէլ պէն տէ անըն էսիրի իտիմ, լաքին
 պանա պաղընըզ, պէնտէն էօրնէք ալընըզ,»
 տէտի։ Վէ խումարճըլարըն եանընա կիտէ-
 րէք էլլէրինտէն ղարը ալտը, վէ՝ «Տօսթ-
 լար պու քեարը լէճա էտէրիմ թէրք է-
 տինիզ, պիր գաշ կիւն էվվէլ պէնտէ սի-
 գին կիպի իտիմ վէ 100 լիրա ութտում,
 լաքին պիր տէֆա պաշըմա կէլէնի խա-

Թըրլայընըղ, րէճա էտէրիմ պէնտէն էօր-
նէք ալընըղ,» սէտի վէ տըշարը չըգար :
Գանձվէխանէտէքիլէր պիր ազ տուրտուլար
տիւշիւնտիւլէր... Կէնճին վագըասընտան
ճիւմէտի տէ խապէրտար իտիլէր : Էք-էրի
տէրհալ դալգաըլար : պագըսը միւթէրէտ-
տիտ գալտըլար : Պիր ազ էսքի պօյնու
սէրթէր իսէ քէնտի յունլարընը տաճա
զիյատէ պիր չէվգ իլէ տէվամ էթտիլէր :

Պունտան պէօյլէ կէնճին մէշղուլիյէթի
պու իտի, հէր ագչամ գանձվէխանէլէրի
զիյարէթ !

Լեւոն Թէհդիպի Ա. Կուրգ ճէմիյէթիին
Ֆաիլ պիր ազասը օլմըլ իտի :

Աղեմսական յիֆթիպի շակիրսանընսան
(ՄԷՐՏ-ԽԱՆ)

Ն.Ա.ԶԱՐ Թ. ՄԷՐՏԻԱՆԿԱՆԵԱՆ

Այնթապ, 5 Յունվար 1912

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

„ԳԱՎԱՍԵՐ ՊՈՒԼՈՒԹԱ ԳՕՐԸՄ“

Պուշուրսա գաւիս :

Եօգարը պագաըղըմըզտա տաիմա մա-
վի գուպպէյի կէօրէմէզիլ. էքսէր տէֆա
սանէի սէմա պուլութ իլէ գապը օլտու-
ղունտան երլարըլար կէօրիւնմէղ : Էօմը
հէման պէօյլէ տիր : Անըն չօգ պուլութու
վար : Վիւճուտէ խաթթալըղ, խայրխան-
լըղա մուգապիլ նանքէօրիւք, մուվաֆիա-
գիյէթսիզիլքտէն տօղան մէյուսիյէթ, խօր
կէօրիւլէն աչղըն աճըսը, սէվկիւլիւնիւն
ֆըրգաթընըն քէտէրի, վէ ախէր նէվա.
նէվ թէճրիպէլէր պիրէր պուլութ տըր :
Անլէր սիյան օլուպ սէմալըղը գարարտըր-
լար : Պիրի կիտէր, աիկէրի կէլիր : Էօմը
եէքտիկէրինի թէտգըպ էսէն պու-
լութլար եարըլը տըր : Լաքին համա օլ-
տուն քի պուլութլարըն խալիպի գափը
գուզան տախի խալգ էթմիլ տիր : Հէր
խաթթալըղտան պիր թէսէլի, հէր նան-
քէօրիւքտէն պիր միւքեաֆաթ, հէր
եէստէն պիր իւմիտ, հէր աճըտան

պիր սէլամէթ, հէր քէտէրտէն պիր սիւ-
րուր չըգար : Էվլատուլլան օլանլար պունը
պաթէճրիպէ պիլիլէր : Ումատա պուլութ
թօփլանըր իսէ աէ, պիւթիւն սէմա գա-
րարմաղ : Եադմուր եաղար իքէն՝ Ալլահըն
մուհապպէթինին փէրթէվի անտէն ուպուր
էթմէքլէ, իշիմէ գարչըտա չաթըլըլը պիր
սէմալի քէմէր թէմաչա էտէրլէր : Ալլահ
պուլութ կէօնտէրիր, ամմա պուլութա
գափսընը տա գօր : Միւմին իշիւն օլ գափս
Ալլահ իլէ քէնտինին պէյնինտէ օթան ահ-
տըն շաչմաղ ալամէթի աիր : Օ հէր պու-
լութտա պիր գափս կէօրիւր : Նիչէ միւ-
մինլէր Ալլահըն մուհապպէթինին իլք հիս-
սինի քէտէր ու մէյուսիյէթ հէնկեամընտա
ալըպ անտէն սօնրա հէր վագըատա իրա-
տէթուլլան կէօրիւլէ աիր : Քէտէր խրիս-
թիյան էօմրիւնիւն մէտիւլի, վէ հէր եէ-
նի մէյուսիյէթ Ալլահըն մուհապպէթինին
պիր թաղէ ալամէթի օլուր :

Գաւիսաղ պուշուր :

Էօյլէ իսէ գափսըղ պուլութլարըն թէֆ-
սիրի նէ՞ օլապիլիր : Պու քէյֆիյէթին սըր-
ըր պագան ինսանտա արանըմագ կէրէք
տիր : Իափասըղ պուլութ օլմաղ, ամմա
գափսը կէօրմէք լաղըմ տըր : Գափս պա-
գըլմաարդճա կէօրիւլմէղ : Գափս պուլութ-
տա տըր : ամմա անը կէօրէն կէօղ լաղըմ
վէ տօղրու վազիյէթտէն անա պագմագ ի-
ճապ էտէր : Պիր քիմսէտէ րուհանի պա-
սար եօգ իսէ, էօմրիւ գափսըղ պուլութ
օլուր : Էվլատուլլան օլմայան պիրի էօմրիւն
վուգուաթընտա Ալլահըն մուհապպէթինի
կէօրէմէղ : Պէօյլէ պիր էօմր նէ՞ սաատէթ-
սիլ վէ նէլէթսիլ օլուր : Քէտէրի վար,
ամմա սիւրուրը եօգ : մէշագգաթ ալթըն-
տա ամմա թէսէլիտէն մուհում, մէյուս
ամմա մէթրուք տախի, սէմալը տէմիր վէ
զէմինի պագըր քէսիլմիլ օլան պիր հայաթ :
Հագիգաթէն զէվալը պիր ճան. վուգուաթ
ալթմի Ալլահըն հուզուրը իլէ մէմլու իքէն,
եինէ տէ անը հիսա էտէմէղ. հէր պու-

լուծ պիրեր գալս իլէ միւնէվկեր իբէն՝
անը կէօրէճէք պասարը օլմամաղլէ պիւ-
թիւն էօմր մուզալլամ: Պէօյլէ պիրինի քէ-
տէր վազթընտա թէսլիյէ էթմէք իմքնան-
սըզ օլուր: Թէսէլլի էտիծիյի թանըմայան
պիր գալս թէսէլլիյի նէրէտէ պուլտուն:
Ալլահ իլէ միւշարէքէթի պիլմէյէն ճան
միհնէթ իչինտէ Փէտէրին իլթիրաքը հիս-
սինի նա՞սըլ տույոնն: Պէօյլէ պիր էօմ-
րիւն գալսը օլմալ պիւթիւնիւ պուլուծ
տըր: Միւմինին տէ գալսարզ պուլուծը
օլմալ:

Պուլուծսըզ գալս:

Լաքին միւմին պիլէ պուլուծսըզ գալս
խթէր: Ահ, նիչիւն օլմասըն տէյու սիւալ
էտէր: Ալլահ քէտէրսիզ սիւրուր վէրմէզ
մի: Նի՞չիւն վէրմէյօր:

Կէօրիւնիւր քի չիմտիլիք պու իմքնան-
սըզ պիր հասրէթ տիր: Էօմր ի ինտանինին
թէրքիպի անա միւտատտէ էթմէյօր: Պու-
լուծ՝ գալսմալ պիր հալ տըր: Այլը,
քէտէր, եէս, մէշագգաթ հէր ինտանըն
զարուրի թէճրիպէսի տիր: Ալլահ էօմրիւ
պէօյլէ թէրթիպ էթմիչ օլմալը: Կէօլկէսիզ
սիմա, սիրիքսիզ կէօլ, տէրթսիզ գալս,
խաչըզ օմուզ, պուլուծսըզ սէմա տահա
կէօրիւմէտի: Յիսուս պիլէ քէտէրտէն գա-
լամատը: Յորգանանտա մէսհ օլունան բուհ
Գեթսեմանիտէ ֆիղան էթտի: Պիզի վէ
ալէմի վէ ախրէթի պիզտէն էյի թանըյան
Փէտէրիմիզ՝ մէսլէքի հայաթըմըզա աղըր
վէ գարանըզ թէճրիպէլէր գարըշտըրմաղը
միւնասիպ սայմըլ տըր: Էվլատուլլահըն
էօմրիւ պիլ ֆիլ պէօյլէ օլտուզու միւսպիթ
պիր էմր ի վազը տըր: Անըն էն զիգըյմէթ
հիսսիյաթը, էն տէրին թէճրիպէ ի բու-
հանիյէսի, Ալլահ իլէ էն մահրէմ ալա-
գասը՝ քէտէր եա մէյուսիյէթտէն տօղ-
մուշ օլան հալար տըր: Պուլուծսըզ գալսը
օլմայօր: Ամմա գալսարզ պուլուծը տա
օլմայօր: Պազէն իլք պազըշտա սալթ պու-
լուծ կէօրիւր, ամմա թէքրար պազտըզ-

տա վէ հագիզի զավիյէտէն պազտըզտա
գալս տա կէօրիւնիւր, վէ պուլուծտան
զիյատէ գալս կէօրիւնիւր: Պուրատա հալ
պէօյլէ տիր: Պուլուծսըզ գալս օլմալ:
Պուլուծ զաիլ օլսա պալս տախի զայիպ
օլուր: Իմտի գուլսըն խաթըր իչիւն Ալլահ
պիզէ պուլուծ կէօնտէրմէյէ բազի օլուր:

Պուրատա պէօյլէ, ամմա էօթէտէ պէօյ-
լէ տէյիլ: Օրատա պուլուծսըզ գալս տա
վար: Անըն գալսը տախմա պուլուծսըզ
տըր: Գուզունըն ճալիս օլտուզը պէյալ
թախթ գալսը գուզահ իլէ մուհաթ տըր:
Օրասը եէնի սէմա վէ եէնի զէմին տիր:
Պուրանըն պուլուծլու գալսարը օրանըն
պուլուծսըզ գալսը գուզահընըն պիր
փէյի տիր:

ՄԱՐԿՈՍ

ԻՋԵՆՆԱԿԷՆՆԱԿԷՐ

Սէքիզ եաչընա գատար աղըզլարընա
հիչ միւսքիրաթ գոյամըլ օլան կէնճէր
տարիւլ ֆիւնունա եախօտ պիր թիճա-
րէթխանէյէ տախիլ օլմալարը իւզէրինէ,
թաամլարըլէ պէրապէր պիր գատէհ
պրանտի եախօտ սօտա իչմէյէ պաչլամըշ-
լար վէ կիթ կիտէ էլքէուլըն էսիբի օլ-
մուշլար տըր: Վազթըլէ պիր գատէհ
բազը իչմէք ինտանը ըստըր տէյու իտ-
տիա օլունուր իտիյէտէ, էլէէվմ թամմ
պունուն աքսի իսպաթ օլունմըլ տըր,
գուլպըլ չիմալիյէ սէյեհալաթ էսնասընտա
էլքէուլըն ինտանը ըրթմազ իչիւն հիչ պիր
ֆախտէսի օլմատըզը, պիլաքս միւսքիրաթ-
տան իճթինապ էթմէքլիք հէր հալտէ
մուզթազի օլտըզը անլաչըլմըլ տըր: Ու-
ֆագ պիր միտէ բահաթսըզլըզըն էլքէուլ
մուվազգաթէն տէֆ էտէպիլիլ իսէ տէ,
օրահաթսըզլըզ թապիաթըն ինտանը մու-
խաթարատան սագընտըրմազ իչիւն վէր-
տիյի պիր իչարէթ օլտուզունտան, օ եօլ-
տա գուլլանըլան էլքէուլ հատտը զաթըն-
տա պիր մուխաթարա մէնպալը օլապիլիլ:
Էլքէուլ գուլլանմազլա ինտան պէլքի տա-

հա պէլիզ վէ ֆասիհ օլապիլիր իսէ տէ, տահա ազ իսթիյաթլը օլուր: Էլքէուլ, ինսանլարը ճէսուր գըլաճագ եէրտէ, պի փէրվա վէ զաֆիլ գըլար: Անլէրին ագընը Էլլէրինտէն ալրը:

ԹԱՐԻԽՏԷ ԷՆ ՊԵՅՅԻԻՔ ԶԱԹԼԱՐ

Մը. Գարնիկի ճիհան թարիխինաէ 20 էն պէօյիւք զաթլար մագամընաա աթի. տէքի իսմլէրի վէրմիշ տիր: Շէյխափիր, էթէրի քէշֆ էաէն Մօրթօն, չիշէք աշըսընը պուլան ճէնըր, տէմիր էրիթմէքտէ սըճագ ըիւզկեար հասըլ էթմէյի պուլան Նիշարնի, Լիմգընի, Իսգօյիալը շաիր Պըրնզ, թապ էթմէյի իհտաա էտէն Կէօթէնպէրկ, էլէքթրիզ միւթէխասսիսի էսիսըն, սու էօյէմէք ալէթինի պուլան Սիւմէնզ, չէլիք եափմագ Էօլընու պուլան Պէսէմէր վէ Մուշէթ, Գօյսմպօս, պուխար մաքինասընը իսլահ էտէն Ուսթ, թէլէֆօնը իհտաա էտէն Պէշ, իփլիք պիւքէն մաքինայը իճատ էաէն Արֆույթ, էլէքթրիզի պուլան Ֆրանգլիս, քէօմիւրիւ թէնվիրաթ իչին գուլլանմանըն Էօլընու պուլան Մըրթօ, իփլիք պիւքէն մաքինայը իհտաա էաէն Մարկիթիզ, լօգօմօթիլի իճատ էտէն Սթիվընսըն, տէվր էտէն մաքինայը իհտաա էտէն Սիւմիկըրըն:

Տիկէր պիր զաթ (Մը. Հըպըրտ,) աթի. տէքի իսմլէրի վէրիյօր, Մովսէս, Փէրիքիս, Արիսթօթէլ, Միգայէլ Անճէլօ, Գօրօմպօս, Թօմաս ճէֆըրսըն, Զարլս Տարուին, Ֆրանքլին, Լինգըն, Էաիսըն, Ուաթ, Կիւթէն պէրկ, Պէլ, Արքրայթ, Հարկրիվզ, Սթիվընսըն, Թօիուսլարը ինթիլիսպ էտէրէք մահսուլը իքի գաթլամօնըն Էօլընու պուլան Փէրի Կ. Հօլան, 1,500 էլէքթրիզի մաքինալար իճատ էտէն ճօրճ Ուէսթինկհաուս, քինտըրկարթըն ուսուլընը իհտաա էտէն Ֆրէտէրիք Ֆրէօպէլ, իլլի ուսուլը տէրվէթին փիրի Ասամ Սմիթհ:

Մը. Ու. Թ. Սթէտ աթիտէքի իսմլէրի վէրիյօր.—Մովսէս, Հօմէր, Արիսթօթէլ, Ար-

գիմիտէս, Յուլիոս Կեսար, Պօղոս Առաքեալ, Շարլըման, Տանթէ, Կիւթէնպէրկ, Գօրօմպօս, Սիւքիթ Ուիլեամ, Շէքսպիր, Րիչիւ, Նեւգոն, Ֆրանգլին, Պէօյիւք Ֆրէտէրիք, Ուաթ, Ուօյինկթըն, Օկիւսթ Գօնթ, Տարուին:

Պաշգալար տա պուլարտան ֆարգըլ ֆիհրիսթ վէրիյօրլար:

Աճէպա պիղիմ ազգային թարիխիմիդտէ 10 էն պէօյիւք զաթլար քիմլէր տիր:

ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐ

ԷՎԷՐԷՔ ՄԷՔԹԷՊԻ

Միւլիլիք Էֆէնտի

1911 սէնէսի Րահիւրմանըն 46նճը նօմէրօսընտա Էվէրէք Ֆէնէսէսինտէն Ս. Կ. Թօրոսեան իմզասըլա Կէօնտէրիլէն պիր մէքթուպտա, մէրգուլ՝ Մը. Պարֆըրըն թահթը իտարէսինտէ օլան Ամէրիգան էյթմալանէսինտէ Կէօյա չօճուզլարա Էրմէնիճէ լիսան թէտրիս էտիլմէտիյի վէ ազգային հիսսիյաթլարընըն փէրվէրտէ էտիլմէտիյի իչին էսէֆ պէյան էթտիյի եազըլմըշ իտի: Մէրգուլմուն շու իֆատաթը քիւլլիյէն պի ապ ու էսաա օլուպ, իսլաֆը հագիզաթ օլուլըն աթիտէքի վագըլարտան միւսթէպան տըր:

Էյթամլանէ մէքթէպիլին ճիւմլէ սընֆլարը հաֆթատա տէօրթ պէշ քէրրէ նիլաթի սուրէթտէ Էրմէնիճէ լիսան տէրսլէրի ալմաղլա պէրապէր, ինկիլիզէ գրաթթիթապլարընըն պէօյիւք գըլամընը Էրմէնիճէյէ թէրճէմէ էտէրլէր: Իլմի տէրսլէրին նըսթը վէ պիւթիւն Բիթապը մուգատտէս տէրսլէրի Էրմէնի լիսանընտա թէտրիս օլունմագտա տըր:

Ազգային Պասմուքիւն տէրիւնէ թէքմիլ պիր սէնէ վագթ վէրիլիյօր: Հէր հաֆթա իրատը քէլամ էթմէք վէ մէգալէ եազմագ խըամէթլէրի իճրա օլունուպ հէր

ՄՐ. ՇԷՐՈՒՄԻՏ ԿՏԻ

Մր. Էտի պու հաֆթա շէհ-
րիմիդի զիյարէթ հաիպ, կերէք
Խաթանպօլ վէ Պէյօղլու ճիհէթ-
լէրինտէ՝ կերէքսէ Բօպէրթ Գօլէճ
վէ Խ. սկիւտար Գըզլար Գօլէճինտէ
նութղար իրատ էյլէմիշ տիր :
Միւմահլէյհ Ամէրիգանըն Եէյլ
տարիւրֆինունը մէզունլարընտան
օլուպ, հիշ պիր Եէրտէն մաաշ
այմայարագ. քէնտի քէսէսինտէն
Եօլճուլու գ էթմէքտէ, վէ Ասի-
անըն ֆարդլը մէմլէքէթլէրինտէ
կէնճ թալէպէյէ նութղար իրատ
էթմէքտէ տիր : Միւմահլէյհին
Խաթանպօլ թարաֆընտա իրատ
էթտիյի իւշ նութղարըն մատ-
տէսի «Տին իլէ իլմին ալագասը»
«Հայաթըն հազիգի մանասը», վէ
«Տիւնեանըն էն պէօյի ք սիւալը»,
իտի : Պու ճէմիյէթլէրտէ Միւս-
լիման վէ Խրիսթիյան պիր չօգ
թալէպէ հազըր պուլունմըշ տըր :

շակիրտ Օսմանլըճա, Էրմէնիճէ վէ Խնկի-
լիզճէ հզպէր էթմէյէ, պէօյիւքլէր իսէ մէ-
գալէ Եազմաղա մէճպուր տըրլար, վէ պու
խըտմէթլէր պիւթիւն սէնէ զարֆընտա
նիզամի սորէթտէ տէվլամ էտէր : Քէզա
հաֆթատա պիր քէրլէ իլմի վէ թարիսի
միւֆիտ մատտէլէր հազգընտա խօճալար
վէ էհլիյէթլի քիմտէլէր թարաֆընտան Էր-
մէնիճէ լիւանտա նութղար իրատ Ետիլ-
մէքտէ տիր : Թալէպէնին թաթիլ զէման-
լարընտա թէմիզ Էրմէնիճէ թէքէլլիւմ
էթմէլէրինէ տիգգաթ օլունըպ, Թիւրքճէ
Եաիօտ գապա Էրմէնիճէ իսթիմալ էտէն-
լէր թաղիր վէ թէքտիր օլունըր : Հէր սա-
պահ մուալլիմլէրին տէլալէթի իլէ 15—20
տաղիգէլիք պիր իպատէթ խըտմէթի իճ-
րա օրունտուգտան սօնրա մէքթէպին թէտ-
րիտսթընա իպթիտար օլունուր : Իշպու ի-

պատէթ խըտմէթլէրինտէ իլահի թէրէն-
նիւմիւ, տուա վէ նասիհաթլար Էրմէնիճէ
լիւան իլէ իճրա օլունակէլմէքտէ տիր : Էյ-
թամլսանէ հէյէթի իտարէսի աղասընտան
պիրիսի Ալմանիալը պիր գատըն օլուպ մու-
մահլէյհա էփէյի զէման Խարփուլըն Ալ-
ման միւէսսէսաթընտա պուլունտուղու ճի-
հէթլէ Էրմէնիճէյէ մէհմաէմքէն աշինա
օլմաղլէ թալէպէ իլէ տաիմա Էրմէնիճէ
միւքեալէմէ էտէր :

Ազգային հիտիյաթըն փէրվէրտէ օ-
լունմաալ մատտէսինէ կէլինտիքտէ՝ Էրմէ-
նիլէրին Մնունդ, Ջատիկ, Սէնէ պաշը,
Վարդանանց վէ սաիր պէլլի միլլի վէ մէզ-
հէպի Եօրթուլարընտա մէքթէպ թաթիլ
Էտիլմէքլէ պէրապէր, Մր. Պարզըր Մնունդ
վէ Ջատիկ կիւնլէրինտէ Լուսաւորչական
խանէլէրինի զիյարէթ հաիպ անլէրտէն զիյա-

րէթ զապուլ էտէր, մուալիմունտան պի-
րիսի թալէպէյէ պաղը կիւզէլ ազգային
երգը վէ շարականլար էօյրէտիօր:

Իմաի իշպու էյթամիսանէ մէքթէպին-
տէ էրմէնիճէյէ վէ թալէպէնին ազգային
հիստիյաթընա պու գատար էհէմմիյէթ
վէրիլաիյի հալտէ Ս. Կ. Թորոսեան էֆէն-
տինին պարի պէշ տազիգէ օլտուն մէքթէպի
թէֆթիշէթ մէքսիզին շու պէյանաթտա պու-
լունմասը ճայի իսթիզրապ վէ թէէսաիւֆ
տիր: Պու մէքթուպուլիզը պիր գաշ այ
էվվէլ կէօնտէրէճէք իտիք: Ֆազաթ Ս. Կ.
Թորոսեան էֆէնտի իլէ կէօրիւշիւպ պէ-
յանաթընըն խիւաֆը հագիւպաթ օլտուլու-
նու քէնաիսինէ կէօթէրաիյիմիզտէ մէր-
գոււմ շու իսթաաընը մաթպուաթ տաի-
րէսինտէ ալէնէն թաահիհ էտէճէյինի վաա
էյլէտի իսէ տէ, իճրաաթ կէօրիւլմէյինճէ
միւտաֆաա վէ թաահիհէ մէճպուր օլտուգ:

Կ. Յ. ԳՈՒՆՏԱԳՈՒՆՆ

1912 Փետր. 19 Էվերհի-Փենհիս

Պ Ի Բ Թ Ա Ս Հ Ի Հ

Միւլէյիֆ էֆէնտի:

«Բահնիւլմա»նըզըն 53իւճիւ նուսիւ-
սինտէ «Գօլէրա» սէրլէվհասըյլա նէշը է-
տիլէն պիր պէնաստէ, գօլէրանըն պիր միւ-
սապընտա իտրար էտէմէմէք աճվալը իհթի-
պասը պէվլէ համլ էտիլիպ, թապիպէ
միւրաճաաթլա մասուրա իլէ պէվլին ա-
գըթտըրըլմասը թապիյէ էտիլմիշ տիր:

Հալպու քի խասմանըն իտրար էտէ-
մէմէսինին սէպէպի իհթիպասը պէվլ
(Retention) օլմայլպ, մէգքըր խասթալըգ
սէպէպինտէն պէօպրէքլէրին պօզուլմըշ օլ-
մասը հասապըյլա օրատա աաթմի իֆ-
րազաթ (Suppresion) մէվճուա օլտու-
ղունու իմա էտէր. իմոի մասուրա վազ
էտիլէ տաիի հիշ պիր վագթ իտրար ագ-
մայաճաղը շիւպհէսիլ տիր. պինտէն ա-
լէյհ գօլէրայա թուլթուլմըշ զանն օլունան
պիր խասթաաա մասուրա վազը իլէ պիլէ
իտրարըն ագմամասը, թէշիսիս մէվլիի
սուպուլթէ էրտիլէճէյինի իլավէ էտէրիլ:

Իսկիսհեռուսա քապիպ

Ս. Հ. Մ.

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐՏԵՆ

Ճ Ի Պ Ի Ն Տ Ե Ն

Ճիւլինտէն (Պիրէճիք գուրպինտէ պիր իրիս-
թիյան գարիյէսի տիր) ալաղըմըզ պիր մէք-
թուպտան աթիտէքի գըթալար իզթիպաս օ-
լունմըշ տըր: «Պիր գաշ սէնէտէն պէրու գարի-
յէմիլի հիշ պիր վարդապետ զիյարէթ էթ-
մէմիշ իտի, պու կիւնդէրտէ Ուրֆա Առաջ-
նորդը Տ. Արտաւասա վարդապետ Գալէն-
տէրեան գարիյէմիլի միւշէրէֆ գըլմըշ տըր:
Միւմաիլէյին Դեհ. 31 Կիրակի սապաճը եկե-
ղեցիտէ վազ վէրէճէյինի իշիտէրէք, վաիզի-
միլ իսէ եէվմի մէզքիւրտէ Պիրէճիքտէ պու-
լունտուղունտան, չօլուգ, չօճուգ, կէնճ, իւ-
թիյար, ճիւլէ Փրօթէսթան ճէմաաթը միւմաի-
լէյի տինլէմէք իշիւն քիլիսէյէ կիթաիք: Գիլի-
սէ ալիլէրի իճրա օլունտուգտան սօնրա, Տ. Վրդ.
վազ վէրմէյէ պաշլայըպ տէրալ մէզհէպ վէ քիլի-
սէ թէֆրիգաթընա կիրիշէրէք, չումիւլպ իւզրէ
իրաաը քէլամ էյլէտի: «Գէլամտա պիր այէթ վար
տըր. Իման հայաթ տըր աէր: Հէր միլլէթտէ իրիս-
թիյանլար վար տըրլար, լաքին էսէֆ էտէրիմ
քի ալալըգտա պաղը ֆըրգալար մէյտանա կէ-
լիյօր, հէր եէրտէ պու կիպի ֆըրգալարա թէ-
սաաիւֆ էաիյօրլմ, պուրատա տաիի կէօրտիւմ,
պու իրիսթիյանլար քեազիպ տիրլէր: Հէր ի-
շիթաիյինիլէ ինանմայըն: Արամըղա էճնէպի մի-
սիօնէրլէր կէլիյօր, անլէրին սէօյլէտիքլէրինէ ի-
նանմայըն, սիգէ չօգ քէրրէ փարա վէրէրէք Փրօ-
թէսթան օլմագ իշիւն աաթմ ճէլպ էտիյօրլար:
Մագսէտլէրի սիգի փրօթէսթան էթմէք տիր: Ան-
լէրին հէր սէօյլէտիքլէրինէ ինանարագ, պու էս-
կի միլլէթի պրագարագ կիտիպ Փրօթէսթան օլու-
յօրլմըզ: Էրմէնիլիքտէն ալէօնիւպ Փրօթէսթան
օլանլար անլէրտէ սօղրուլուգ կէօրտիւքլէրի ի-
շիւն աէյիլ, փարա վէրտիքլէրի իշիւն ալ-
տանըպ Փրօթէսթան օլույօրլար: Միսիօ-
նէրլէր վէ պասուլէրլէր միւսթէպիտ, եա-
լանճը, աինսիլ, իմանըզ քիմսէլէր տիրլէր,
սագընընըզ անլէրտէն սագընընըզ աէյօրլմ: Ան-
լէր սիլի իզլալ էտէրէք, պիրիպրիլինիլէ պրա-
զըպ իշիլիգտէն աաթմ ալլամագ իշիւն արանը-
ղա կէլիյօրլար, անլէրի իշիլիգտէն գօվունըզ:
Էյ սէֆիլ միլլէթ, միսիօնէրլէր սիլի ազտը-
րէյօրլար, անլէր նէ գատար չօգ աաթմ գազա-
նըրլար իսէ Ամէրիգայա մալիւմաթ վէրիյօրլար,
քի քէնտիլէրինէ չօգ փարա կէլիլն: Սէֆիլ միլ-

խապ օրունտուղունու պէյան էյլէտիլէր: Միւ-
շարիլէյն հէյէթ ի մէզքիւրէյի ինթիրամիլա գապուլ
էտիլ պրիյասէթ մէսուլիյէթինի տէրիւհտէ էյլէ-
տիլինի իլան, վէ րէսմէն մէմուրիյէթէ կէչմէք
մէրասիմինին իճրասը իչիւն իլք ֆուրսաթլա
նանքինէ կիտէճէյինի իխպար էյլէտի: Պրանսա
ճիւմուրիյէթինիտէ օլտուղու կիպի պիր տէ պաշ
վէքիլ ինթիրապ էյլէյէճէք տիր: Լաքին իքի
կիւն սօնրա ֆէքինտէ զուհուր էտէն իխթիլպ
միւշարիլէյնէ էիէյի պէօյիւք պիր միւշքիլաթ
չըգարմըջ տըր: Տօլլուտան Նուան-Շի-Գալըն
թանթ լաարէսինտէ պուլունան իւչիւնճիւ-
ֆըրգա ասաքիլի ֆետ. 29տա իսեան էտիպ
չէհրին հէր թարաֆընա տաղլարապ սիւհլար
պօլաշթմաղա, վէ տիւքքեանլարը թալան վէ
էվլէրի իհրապ էթմէյէ պաշլատլար: Շէհրտէ
պուլունան էճնէպիլէր սէֆարէթիսնէլէրէ ֆի-
րար էյլէտիլէր իսէ տէ, անլէրտէն զայաթ հօգ
տըր: Անճագ չէհրին պու հալը պէօյիւք էնտի-
չէյի մուճիպ օլմագտա տըր: Մէմլէթէթին տի-
կէր գըթալարընտա տախի պու նէվ իլթիլաշ-
լար զուհուր էթմիշ օլտուղունտան գօրպուլու-
յօր: Իսեան էտէն ասքէլէր Նուան-Շի-Գալըն
խանէսինտէ տէ հիւճիւմ էտիպ փէնճէրէլէրտէն
իչէրի գուրչուն հալարմըջլար տըր: Տիւվլէ ի
մուլաղամատան ինկիլթէրրա, Բուսիա, Ճա-
փօնիա վէ Ս. Ամէրիգա՝ Չինտէ միւթթէֆիլէն
իչէմէյէ գարար վէրմիլէր տիր: Տիկէր տէվ-
լէթլէրին էֆքեարը ասան անլաշլումմըջ տըր:
Պու սըրատա հէր տէվլէթ քէնտինին Չին իլէ
օլան հիսապընը իլէրի սիւրմէքլէ տէ իչի միւշ-
քիլ պիր հալա տիւչիւրէպիլիլիլէր: — Ճափատա
 $\frac{1}{2}$ միլիօն նուֆուս ալ Չինլի վէ 7 միլիօն գա-
տար եէրիլէլլէր գարըչըգ Չինլի պուլունուպ,
օրատա տախի միւշքիլաթ զուհուր էթմիշ տիր:
Իրան. — Շան լ մախլուլն թարաֆտարը
օլան Սալար-էտ-Տէվլէ Քիրման չահտա մէչրու-
թիլէր իւզէրինէ պիր զայէպէ չալմըջ, վէ նէթի-
ճէսինտէ չէհրտէ էիէյի եէրլէրտէ թալան իճրա
էտիլմիշ տիր: Իրանտա Բուպար իլէ թիւրք-
լէր արասընտա պազը նախօշ հաախէլէր վուգու
պուլմագտա տըր: Խօյթ իլէ Ուրմիա արասընտա
հօլճուլուգ էտէն Բուս ասքէր մէֆրէզէլէրի
թիւրք զապիլիլէր թարաֆընտան հօլարընտան
մէն էտիլմիշ տիր: Վէ հազընտա թէհ-
րանտ թալին օլունան Օսմանլը չահպէնտէրի
էմին պէյ էնպէլէյէ վասըլ օլտուղունտա չէհրին
թօփարը Բուս զապիլիլէրին եէտինտէ պուլուն-
տուղունտան սէլամ թօփու էնտախթ էտիլմէմիշ,

վէ թէհրանտան Բուսիա սէֆիլի թօփարը Իրան
հիւքիւմէթ մէմուրարընա իստէ էթմէլէրինի էմր
էթմիշ իսէ տէ, Բուս գօնաօլտու պու էմրէ ի-
թաաթ էթմէմիշ տիր:

Բուսիա. — Իրանտան կէչէճէք օլան պէօ-
յիւք չմէնտիֆէր խաթթը իչիւն Բուսիա հէ-
յէթ ի մախսուսէնին փրօղրամիլա կէօրէ, անտէ
Բուսիա, Պրանտա վէ ինկիլթէրրա պիրէր սիւլ
սէհմ օլաճագլար: Այմանիա իսէ Պաղտաա խաթ-
թընը Խանէքին թարիգիլէ թէհրանա պիրլէշ-
տիրմէքլէ վէ պազը չիւպէլէր հաաթըրմագլա
գանի օլաճագ տիր: — Բուսիանլն անվալը
մալիյէսինճէ վուգու պուլան իստաաթ աթիտէքի
րազամլարտան պէլլի տիր, կէչէն տէօրթ սէնէ
զարֆընտա հիւքիւմէթին չմէնտիֆէր խաթթ-
լարընտան 27,800,000 իրա թէմէթթիւ էտիլմիշ
տիր: 1908տէ հիւքիւմէթին ֆազլա իրատը
3,100,000 իրա իքէն, 1910տա 20,000,000 վէ
1911տէ 23,800,000 ինկ. իլլ. օլմուշ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Փետր. 28 Չարչէնպի հիւնիւ կէրէք Խառն
ժողով վէ կէրէք Կրօն. ժողով փէք կիլիլ իճ-
թիմալար ագտ էյլէմիշ տիրլէր: Ղազէթա մուխ-
պիրլէրի, քեաթիպլէր, հաթթա գափուճրար
մահալը իճթիմատան ուղագլաշտըրմըջ խաիլէր:
Պու ֆէվզէլատէ տիգլաթ՝ հէր քէսին ֆիքրին-
տէ պին պիր չիւպէլէր թէվլիա էյլէտի, պիր
վագթ, Կիլիկիա վէ սաիր թարաֆլարտա գըթալ
վուգուր թէվաթուրը ֆիքրլէրի իչղալ էթտի:
Նիհայէթ մէսէլէ անլաշլար: Կէչէն հաթթա գա-
զէթալար Փանկալթի գապրիթանը քէմլէլէրի-
նին մահալը ախէրէ նագլը իչիւն էջմիաճինտէն
պէյանը մուվաֆագաթ էտէն պիր թէլէրաֆ-
նամէ հազմըջ խաիլէր, հալ պու քի էջմիաճին-
տէն պու մէպտա պիր թէլէրաֆ կէրմէմիշ,
անճագ վարիտ օլան թէլէրաֆտա Սուրէնեանց
Ս. պու պապտէ միւստատէ իթաալնա սէլահի-
յէթաար օլմատըղընը պէյան էյլէմիշ: Էօյլէ իսէ
նաճար զազէթալարտա պուլնին աքսի հազըլտը:
Պու մէպտա պիր թէլէրաֆը սու ի թէֆսիր
հա թէպաիլը մանա իլէ Փաթրիգիսանէ նամընա
զազէթալարա թէպիլը էտէն քիմ իթի վէ նիճիւն
էթտի: Անլաշլարընա կէօրէ, կէրէք Խառն
ժողովը վէ կէրէք Կրօն. ժողովը էօյլէ խաֆի
վէ հէյէճանլը մէճիլալէր ագտընա մէճպուր էտէն
մէսէլէ իչթէ պու իմիշ, վէ զազէթալարա օ սու-
րէթլէ թէպիլալտա պուլունան գաթ՝ Պալագ-
եան վըդ. իմիշ: Պունտան տա մագսէտ՝ էջ-

միածինտէն քէմիքլէր նազընա միւսաատէ կէլ-
մէսիքէ, հիւքիւմէթ 15 պին լիրայը Փաթ-
րիգխանէյէ թէսլիմ էթմէյէճէյի սէպէպտէն, էվ-
վէյա զաղէթալարաա միւսաատէ էտիլտիյինի ի-
լան էթտիրիպ, սոնրա էջմիածինէ վուզու ը հալ
պիլտիրիլէրէք միւսաատէ ալմադ իմիշ: Ղազէթա-
լարաա մէզքիւր իսպէրին նէշիինի միւթէազըպ
Պալազեան վրդ: Էջմիածին իլէ թէլէզրաֆիյէն
մուխապէրէ էտիպ պու պապտէ միւսաատէ
տիպ էյլէմէք իւզրէ Ֆիլիպէյէ կիթմիշ տիր:
Կէրէք Պալազեան վրդ: Ին վէ կէրէք Փաթրիգ-
խանէյին թէլէզրաֆիյէն միւրաճաթլարը իւ-
զէրինէ, Կաթողիկոսական տեղակալ Սուրէնհանց
Արքեպս. Եպիսկոպոսար մէճիսի վէ Սինոզ
ազալարընըն լէյինի ալարազ միւսաատէ իթա
էյլէմիշ տիր: Մէսէլէ էնճամ էյի պիր նէթիճէյէ
կէլմիշ տիր: 15 պին լիրա թիւրքիա միլլի պան-
զաւնիտան ալընըպ Փաթրիգ նամընա Պանք
Օթթօմանա թէսլիմ էտիլմիշ տիր: Քէմիքլէր
իսէ այնի զապրիսթանըն տիկէր պիր քէօչէսինտէ
զազըլմըշ խուսուսի չուզուրլարա եէրլէշտիրիլ-
մէք իւզրէ մէրասիմի բուհանիյէ վէ այլն ի քի-
լիսէվիյէ Չարչէնպիհ կիւնիւ իճրա էտիլմիշ տիր:
— Հիւքիւմէթ Իսթանպուլըն Եէտի Գուլէ ճիւլա-
ընտա, Երուսաղէմ վանքընա ախտ պէօյիւք
պիր ալազիյի մահիլիւ տէյուլ զապթ թէշէպ-
պիւսիւնտէ պուլունույօր: հալ պու քի մէզքիւր
արազիյի Երուսաղէմ վանքընա ինտա էտէն զա-
թը վէ արապիլին սէնէլէրտէն պէրու Երուսաղէմ
վանքընա ախտ օլտուզունու վէ հիւքիւմէթին
թափու տէֆթէրինտէ «Յակոբ Զեքիթիա» նամ
պիր իսմի միւսթաարա մուզայյէտ պուլունու-
զունու հէր քէս պիլիր: Պու իսէ Փաթրիգխանէ
մէհաֆիլի վէ միլլէթ արասընտա ազիմ նախօչ-
նուտիյի մուճիպ օլմուշ աըր: Փաթրիգ Ս. վէ
Վարչութիւն՝ չէտիտ պիր թագրիր իլէ պու թէ-
չէպպիւսիւն մէսիյի վէ միլլէթ վէ վանլար նա-
մընա մուզայյէտ էմլաք ու արազիյէ իճրա է-
տիլէն պու նէվ թէճապուզաթա պիր նիհայէթ
վէրիլմէսինի թալէպ էյլէյէճէք տիրլէր: — Եէնի
ինթիխապ միւնասիպէթիլէ Փաթրիգխանէ պիր
պէյաննամէ նէշը էտիպ, աթիտէքի նօզթալարը
ճիւլէ Առաջնորդարանկարըն նազար ը տիգզա-
թընա թագտիմ էտիյօր: 1. Հէր պիր միւնթէ-
խիպ քէնաի իսմինի վազթընտա զայտ էթտիր-
սին, պու սուրէթլէ հուզուզումըպտան իսթի-
ֆաաէ էտէլիմ, զայտ մուամէլէսի մէճանէն
տիր: 2. Փարա վէ նուֆուզ թէէսլիլիլէ ինթի-
խապաթտա թագիւր վէ նիլամըզըզ իճրա է-

տիրմէսին: 3. Մազիսի լէքէլի օլուպ վաթմանա
մուզիրր օլան էշխաս՝ մէպուս քիւրսիւսիւնիւ
գափմասըն: Պու նօզթալարը զիքը էթտիքտէն
սօնրա, ինթիխապ էտիլէճէք էրմէնի մէպուս-
լարըն իսան ը թիւրքիյէ վուզուֆընը վէ հու-
զուզ ը միլլիյէնին, Փաթրիգխանէ իսթիյազա-
թընըն թէճապուզաան մուհաֆազայա զայրէթ-
քէշ պուլունմալարընը պիր չարթ հալընտա թէք-
րար վէ թէէքիս էտիյօր: — Մարաշտան պիլ-
տիրիլտիլինէ կէօրէ, քիլիսա խատէմէլէրինաէն
շուսարալար՝ չէմմաս հալընտա մուվազգաթէն
ասքէրլիքտէն մուաֆ պուզըլմըշ սըրլար, աք-
սի հալտա քիլիսէլէր գափանմազ թէհիլքէսի
թահթընտա պուլունույօր իմիշ: — Իգմիր Ա-
ռաշնորդը Մատթէոս Ծ. Վ. Ինճէհան՝ քիլիսէ
ինչաաը իչիւն իանէ ճէմինէ թէշէպպիւս էյլէմիշ,
վէ պիր իքի կիւն զարֆընտա 1,400 լիրա ճէմ
էտէպիլմիշ տիր: — Բարսեղ էֆ. Հալաճեան
Էրմէնիսթան հէյէթի թէֆթիյիլէսիլէ պէրապէր
միլլէթ թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք հէյէթին
մէսարիֆինին մուհիմ պիր գըսմընը թէսվիյէյի
տէրէօհաէ էյլէմիշ տիր: — Սուլթան Մէհմէտ
հազրէթլէրի մէվլիտ ալայը միւնասէպէթիլէ Եօլ-
տան կէշէր իքէն կէօզիւ պալլը օլարազ սէլամա
տուրմուշ օլան պիր չօճուզ կէօրիւպ, արապա-
սընը տուրտուրաազ մէզքիւր չօճուզա պիր
ինսան էտիլմէսինի էմր էյլէմիշ, իքիլմի արապա-
տաքի եալէր պու չօճուզա 2 լիրա ինտա էյլէմիշ
տիր, պու չօճուզ Միհրդատ իսմինտէ 16 եաշըն-
տա պիր եէթիմ իտի: — Մալիյէ նազարէթի
տիվան ը մուհասէպէ միւտիրի Պ. Միհրան Գա-
րազաշեան՝ Մալիյէ նազըրը միւսթէշարըղընա
թալին պուլուրլմըշ արր: — Էրմէնի Գաթօիք
պիւհրանը աէվամ էտիյօր, մէսէլէնին եազընտա
Կաթօլիք ճէմաաթընըն արզուսունա մուվաֆըզ
պիր սուրէթտէ իսթիմա պուլաճաղը մէմուլ աըր:

Փ Ր Օ. Ճ Է Մ Ա Ա Յ Ը

Մարաշ իսթասիյօնընըն աճալընա տարի Վեր.
Կ. 3. Յարութիւնեան աթիտէքի մալիւմաթը վէ-
րիյօր. — Պու սէնէ Մարաշ Շէքէրտէրէ Ինճիլի քի-
լիսա, Տէրէքէօյ, Կապան վէ Կէօքսիւն քիլի-
սալարը վաղըսըզ օլուպ, Շէքէրտէրէ քիլիսէսի
չէհրաէ պուլունան վաղը, խօճա վէ չօպանլար
իլէ իտարէ էտիլիյօր: — Ամէրիգատա «Հայ Առե-
սարանսիւսն Ընկերակցութիւն» նոտան Կիլիկիատա
Ինճիլ իլինէ եարտըմ էթմէք մագսէտիլլէ կէլէն
պզչէնին պիր միգտարը Զէյթուն քիլիսասընա
իանէ էտիլտի: Պէտէլինէ՝ Զէյթուն քիլիսասըն իւշ

այ քէնտի չօպանը Վեր. Աբրահամ էֆ. Յարութիւնեանը վարդապետ քրիստոսարար իշխմանէ միւսամատէ էթմիշ տիր: Շէօյլէ քի, մէջքիւր էֆէնտի կիւզ վազթընտա իքի այ Կապան վէ Կէօքաիւն ճէմիլէթլէրի արասընտա վազ էյլէմիշ տիր: Այնի մէնպատան կէլէն ազլէ իլէ 4 այ ի-չիւն Եարփուզա պիր կէնճ վազ կէօնաէրիլիշ տիր: Ձէյթուն քրիստոսար րուհանի իշտէ իշթի-յազլա տէվամ էտիօր: — Մարաշ քրիստոսարընտա Ամէրիգայա հիճրէթ էթմէք վէ աքքէրիք վէ ինթիյաթ մէսէլէթլէրիտէն վէ իթալիա—Օսմանը մուհարէպէսի պաշայալըտան պէրու վուգու պուլան քէսաալըգ կիւզիւնտէն, րուհանի իշ խալլի գիյան չէքմիշ տիր: Այնէ տէ պալը չէյ-լէր ճէսարէթպախշ արըրար, մէսէլա, ումուս չէհրտէ օլտուզու կիպի, Փրօթէսթան մէքթէպ-լէրիտէ տախի պու սէնէ թալէպէլէրին սալըսար արթմըշ տըր: Վէ էհալի թալիմ ու թէրպիլէյէ, հէր սէնէտէ օլտուզուտան գիյաաւէ ազլէ վէր-միշ տիրլէր: Կէլէն սէնէնին չէտիա վէ ուզուն գըշը, հիւքմ սիւրէն փահալըգ, քէսաալըգ վէ իշտիլլէյէ րազմէն իւշ քրիստէնին տախի րուհանի վէրկիլէրի չայան ը տիգգաթ մըգտարտա օլմուշ տըր: — Պու սէնէ Մարաշտա օլան Կ. Խ. չիքթէթի քէմալ ը չէվգլէ կէնճլէրին ախլազի վէ րուհանի ահվալընա Խարաթմ էյլէմէքտէ տիր: Հէր Կիրա-կի ագչամ ումուսի վէ խուսուսի մէճլիլէր ագաւ էտիլիպ, աշլէրտէ էհալլինին ֆիքրինի հէմ սիյասի հէմ ագլի վէ հէմ րուհանի տախիէտէ թէնվիրէ սալ էտիլիօր: Բէգալիք այսա պիր տէֆա զազէթալարտան մալլուսթ վէրիլի վէ մուհիմ պիր նութգ գրտաթըլլա ճէմաաթ թա-լիմ էտիլիլ: Հէման պու Կէնճլէր Շիրքէթինին ճէհաի իլէ՝ պիր կէճէ մէքթէպի տախի աշլըմը օլուպ, հաֆթատա տէօրթ կիւն իքիլէր սաաթ կիւնտիւզ իշ կիւճ իլէ մէշլու կէնճլէրէ թիւրք-ճէ, էրմէնիճէ, ինկիլիգճէ, Ֆրանսալըգա, իլմի հիսապ վէ թէրէնիւս տէրպլէրի վէրիլիլ: Շիրմաի 40 գատար կէնճլէր՝ պու մազսէտլէ մէքթէպէ տէվամ էտիլիլար:

Պու սէնէ իլմի իլահի մէքթէպիտէ տախի էյի պիր սընֆ պուլուսուպ, թալէպէ Մարաշն րուհանի ահվալընա Խարաթմ էտիլիլ: Թալէպէ իլք սէնէտէ վազ էթմէյէ մէզուն տէյիլ խէլէր տէ, Կիրակի մէքթէպլէրիտէ տէրա վէրէրէք վէ Կ. Խ. Շիրքէթինտէ իշլէյէրէք քրիստէլէրէ Խարաթմ էթմէքտէ տիրլէր: Պու սէնէ իլմի ի-լահինին աաի փրօկրամընա՝ ձիւմա ագչամալըլ թալէպէլէրէ վէ սաիր արզու էտէնլէրէ աշըգ օլ-

մազ իւզրէ, պիր նութգլար տախիէսի տախի իլալէ օլունմուշ տըր: Կէլէն պիր գաշ այ զար-ֆընտա պիր նութգ Լիվըրփուլ տար իւլ ֆիւ-նունը Փրօթէսթարընտան օլուպ, Ձինճիլիտէ հաֆրիյաթ իճրա էտէն Փրօթ. Կարսթրան թա-րաֆընտան՝ գաաիմ Հիթթի միլլէթի հազգըն-տա, պիր նութգ տա Եզիա էֆ. Պէնէսիլեան թարաֆընտան՝ Գապ էթ թարիլի իտա՝ էրմէ-նիթմանտա իճրա ի սալթանաթ էտէն Ուրար-տու (Արարատեան) հիւքիւմէթի հազգընտա, վէ պիր նութգ տախի Վեր. Կ. Յ. Յարու-թիւնեան թարաֆընտան՝ էրմէնի քրիստաը նըն թալիմաթը հազգընտա իրաւ էտիլիլ տիր: Սամիուն կէրմի իլէ պու նութգլարը տիլէմէք իշիւն կէլիլ վէ հէր նութգ ագա-պիտէ վէրիլէն ֆուրաթտան խթիֆատէ իլէ սիւալլար իրաւ էտէրէք ճէվապար արըլլար տըր» — Էրպաա քրիստէսիմին ազալարընտան Տիկին Թադուհի Ա. Թիւֆէնքեան Յունվ. 25տէ վէ-ֆաթ էթմիշ տիր: Մէրգումէ կէրէք քրի-սէտէ կէրէք խանէսիտէ հիւնի ախա-գը վէ Խրիսթիյան սիրէթիլլէ ճիւմէյէ սէվ-կիւլիւ օլմուշ խոի: Ճէնազէ ալալընտա Լու-սաւորչական պիրատէլլէրտէն պէօյիւք պիր իլտիհամ, վէ ֆահանալ հալը իլէ երգիլ խուսք տախի հազըր պուլունմըշ տըր: — Այնթապտա վազը ինկիլիլ էյթմալիտանէսիլին միւտիլէսի Միս Ֆրիլըրն էվրօփայա օլան սէյյահաթընտան Փետ. 10տա ալալէթ էյլէմիշ տիր: — Պանտըրմատա Լեւոն էֆ. Տինկիլեան իգալվաճը միւնասիպէ-թիլլէ քրիստէ պիտաընա 80 վէ Եկիղեցապիրադ ճէմիլէթլինէ 31 զրուշ վէրմիշ տիր: — Իւմրա-նիլէ չօպանը Վեր. Վարդան Երանեանըն պէ-րաէթլէ մահպէտէն չըվմը օլտուզունը պա մէսէրրէթ իլան էտէրիլ:

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Պէրութ պոմպարտըմանընտան սօնրա մու-հարէպէ մէյաանընտա եէնի պիր հատիտէ գու-հուր էթմէմիշ վէ թէքրար պիր սիւքիւնէթ միւտտէթի պաշամըշ տըր: Իթալիա տօնանմա-սընըն իլմիր վէ Մէրսինի հաթթա Չանազ գա-լէյի տախի թօփա թութաճալընա տաիր չուլու պուլան խապէլլէր թէհազգիւզ էթմէմիշ տիր: Թէվաթիւթ իշիւն օլան թէչէղալիւսաթ տախի հէնուզ պիր նէթիճէյէ իլթիլան էթմէմիշ տիր: Ալմանիա վէ Ալաթրիա հիւքիւմէթլէրի քէգալիք Ֆրանսա վէ ինկիլլէրիա մուհարէպէյէ խիթամ վէրմէք իւզրէ, Բուսիա հիւքիւմէթլինին թէք-լիֆլէրինի գապուլ էթմիշ իտէ տէ, Պապ ը Ալի

